

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY SZTUTOWO
NA LATA 2018 - 2022**

Sztutowo 2017

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII	4
III. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	5
III.1. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014 - 2020	5
III.2. ZGODNOŚĆ Z KRAJOWYM PROGRAMEM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU 2020. NOWY WYMIAR AKTYWNEJ INTEGRACJI	6
III.3. ZGODNOŚĆ Z RZĄDOWYM PROGRAMEM NA RZECZ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB STARSZYCH NA LATA 2014 - 2020	6
III.4. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KRAJU 2020	6
III.5. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2020	7
III.6. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020	7
III.7. ZGODNOŚĆ Z PROGRAMEM EUROPA 2020 - STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU	8
IV. USTAWY Z OBSZARU POLITYKI SPOŁECZNEJ	8
IV.1. USTAWA O POMOCY SPOŁECZNEJ	8
IV.2. USTAWA O WYCHOWANIU W TRZEŻWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI	10
IV.3. USTAWA O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII	11
IV.4. USTAWA O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE	12
IV.5. USTAWA O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE	12
IV.6. USTAWA O OCHRONIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO	13
IV.7. USTAWA O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	13
IV.8. USTAWA O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH	14
IV.9. USTAWA O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”	15
IV.10. USTAWA O POMOCY PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI (ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE - PROGRAM RODZINA 500 plus)	16
IV.11. USTAWA O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW	16
V. DIAGNOZA	17
V.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE	17
V.2. STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI	18
Obszar I Polityka senioralna	20
Obszar II Szczęśliwa rodzina	23
Obszar III Zdrowie, ekologia, sport, turystyka, transport, promocja	31
Obszar IV Dzieci, młodzież, edukacja	33
Obszar V Aktywizacja społeczności lokalnej	36
Obszar VI Kultura	39
VI. ANALIZA SWOT	42
VII. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SZTUTOWO NA LATA 2018 - 2022	51
VIII. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SZTUTOWO NA LATA 2018 - 2022	65
IX. MONITORING I EWALUACJA	65
X. SPIS TABEL I WYKRESÓW	67

I. WPROWADZENIE

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu, w którym równorzędnym partnerem administracji samorządowej powinny być organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego tj. organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe, podmioty gospodarcze.

Niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji zadań z zakresu polityki społecznej są: rzetelna diagnoza rzeczywistych problemów i potrzeb społeczności lokalnej oraz długofalowy plan działań. Odpowiedzią na te postulaty jest niniejsza Strategia.

Zaplanowane działania skupiają się przede wszystkim na utrzymaniu i rozwoju lokalnej polityki społecznej a w szczególności funkcjonującego systemu pomocy społecznej, opartego na współpracy wielu instytucji i organizacji pozarządowych. Celem tych działań jest wypracowywanie i realizacja profesjonalnych rozwiązań służących minimalizowaniu problemów społecznych, aktywizacji środowiska lokalnego i osób zmarginalizowanych, zagrożonych lub dotkniętych wyłączeniem społecznym oraz bieżącej edukacji społecznej.

W celu realizacji działań niezbędne jest stałe, systematyczne diagnozowanie problemów społecznych, a także dążenie do profesjonalnego i sprawnego działania i współpracy służb społecznych.

Strategia opracowana została przez zespół opracowujący Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Sztutowo na lata 2018 - 2022, w skład którego weszli m.in.: Sekretarz Gminy, przedstawiciele Rady Gminy, Urzędu Gminy w Sztutowie, przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztutowie oraz przedstawiciele innych instytucji realizujących zadania z szeroko pojmowanej lokalnej polityki społecznej jak również organizacji pozarządowych.

Podstawą do wyznaczenia celów i kierunków działań w Strategii była ilościowa analiza problemów społecznych na lata 2018 - 2022, jak również materiał zebrany w czasie warsztatów z wykorzystaniem analizy SWOT, zorganizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w których udział brali członkowie Zespołu.

II. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, zgodnie z ustawą, powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Strategia zgodna jest z następującymi aktami prawnymi regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 1769);
- ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 487);
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 783);
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390),
- ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 1817 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 822);
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 697 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 1793 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 1952 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 1851);
- ustawą z dnia 1 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1860);

- ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 489 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 180);
- ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 1828 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 1065 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 2046 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 roku nr 94 poz. 651 z późn. zm.).

III. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

III.1. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014 - 2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Sztutowo jest zgodna z zapisami Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020. Cele niniejszej Strategii są spójne z następującymi celami strategicznymi Strategii Wojewódzkiej:

- właściwie funkcjonująca rodzina;
- integrująca rola polityki społecznej;
- aktywni seniorzy;
- włączenie społeczne osób niepełnosprawnych.

III.2. ZGODNOŚĆ Z KRAJOWYM PROGRAMEM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU 2020. NOWY WYMIAR AKTYWNEJ INTEGRACJI

Celem głównym Programu jest Ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia zatrudnienia oraz do wzrostu spójności społecznej.

Cele Strategii są zgodne z następującymi celami operacyjnymi Krajowego Programu:

- wykluczenie społeczne dzieci i młodzieży - przez usługi do aktywności;
- aktywna osoba i zintegrowana rodzina - odpowiedzialne lokalne środowisko;
- nasi seniorzy - bezpieczni, aktywni i potrzebni;
- zapobieganie niepewności mieszkaniowej.

III.3. ZGODNOŚĆ Z RZĄDOWYM PROGRAMEM NA RZECZ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB STARSZYCH NA LATA 2014 - 2020

Cele niniejszej Strategii pokrywają się z celem głównym Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych: Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną.

III.4. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KRAJU 2020

Niniejsza Strategia jest zgodna z priorytetami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Kraju, w tym z celami:

- rozwój kapitału ludzkiego, w tym: zwiększenie aktywności zawodowej;
- integracja społeczna, w tym: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych.

III.5. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2020

Dokument obejmuje zagadnienia partycypacji społecznej i aktywności obywatelskiej. W ramach tego obszaru mają być realizowane działania zmierzające do poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.

Przyjmuje się, że proces wdrożenia strategii będzie obejmował takie działania jak:

- różnorodne formy zachęcania obywateli do zwiększania swojej aktywności na forum publicznym;
- rozwijanie i promocja indywidualnej filantropii, wolontariatu, jak i społecznej odpowiedzialności biznesu;
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy;
- stworzenie rozwiązań zmierzających do wypracowania i wdrożenia systemu wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego, ułatwienie działalności organizacji obywatelskich.

Działania Gminnej Strategii są zgodne z powyższymi kierunkami działań.

III.6. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sztutowo wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, takie jak:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

III.7. ZGODNOŚĆ Z PROGRAMEM EUROPA 2020 - STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Gminna Strategia wpisuje się w dwa z pięciu celów rozwojowych Programu:

- podniesienie poziomu wykształcenia zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę;
- wspieranie włączenia społecznego zwłaszcza przez ograniczenie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

IV. USTAWY Z OBSZARU POLITYKI SPOŁECZNEJ

IV.1. USTAWA O POMOCY SPOŁECZNEJ

Ustawa o pomocy społecznej określa dla gmin szereg zadań, w tym zadania własne o charakterze obowiązkowym, zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki oraz rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu

i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego, opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ostonowych;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

IV.2. USTAWA O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę następujące zadania:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,

w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, uchwalonego corocznie przez radę gminy.

IV.3. USTAWA O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminę następujące zadania:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

IV.4. USTAWA O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa następujące zadania własne dla gmin:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

IV.5. USTAWA O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określa tryb, zasady i formy zlecenia przez organy administracji publicznej organizacjom pozarządowym zadań publicznych.

Ustawa określa sferę zadań publicznych, które mogą być zlecane do realizacji organizacjom, a mieszczą się w niej, między innymi zadania w zakresie:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- działalności charytatywnej;
- ochrony i promocji zdrowia;
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;

- promocji i organizacji wolontariatu;
- działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

IV.6. USTAWA O OCHRONIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w porozumieniu z podmiotami leczniczymi, udzielającymi świadczenia zdrowotne w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej, organizują na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. Oparcie społeczne polega w szczególności na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia, organizowaniu w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, organizacji społecznych i instytucji, udzielaniu pomocy finansowej, rzeczowej oraz innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

IV.7. USTAWA O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Obowiązki gminy w zakresie wspierania rodziny oraz funkcjonowania systemu pieczy zastępczej określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i zalicza do nich:

- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo - wychowawcze wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków

do działania rodzin wspierających, a także prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

- współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo - wychowawczych w wysokości odpowiednio 10%, 30%, 50% pełnych kosztów w pierwszym, drugim oraz trzecim i kolejnych latach pobytu dzieci w pieczy zastępczej;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

IV.8. USTAWA O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Świadczenia rodzinne są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej realizowanymi przez gminę.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania);
- świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna);
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- świadczenie rodzicielskie.

IV.9. USTAWA O WSPARCIU Kobiet W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”

Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej i instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Wsparcie realizowane jest przez:

- zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży;
- zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej;
- zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

Wsparcie o którym mowa wyżej obejmuje także zapewnienie:

- dostępu do poradnictwa rozwiązań wspierających rodzinę;
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka albo w czasie porodu;
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego.

IV. 10. USTAWA O POMOCY PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI (ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE - PROGRAM RODZINA 500 plus)

Ustawa określa:

- zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do świadczenia wychowawczego - program Rodzina 500 plus;
- zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego - program Rodzina 500 plus;
- zasady finansowania świadczenia wychowawczego - program Rodzina 500 plus;

IV.11. USTAWA O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów określa:

- zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, na które gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa.

V. DIAGNOZA

Przedstawiona diagnoza opiera się na sześciu obszarach aktywności mieszkańców i działań instytucji. Szczególną uwagę objęto zagadnienia w zakresie włączania interwencji zewnętrznej w celu wsparcia mieszkańców, w tym wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym i podwyższania jakości ich życia.

W procesie diagnozy wykorzystano następujące źródła informacji:

- dostępne dane statystyczne pochodzące m.in. z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz informacje zbiorcze pochodzące ze sprawozdań, zestawień, podsumowań: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy, Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- wnioski i rekomendacje przedstawicieli instytucji samorządowych oraz organizacji działających na terenie Gminy.

V.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Sztutowo jest gminą wiejską, w skład której wchodzi 8 sołectw: Grochowo Pierwsze, Grochowo Trzecie, Groszkowo, Kąty Rybackie, Kobyla Kępa, Łaszka, Płonina, Sztutowo. Gminę w ostatnim dniu 2016 roku zamieszkiwały 3 684 osoby. Średnio na 1 km² mieszkały 33 osoby, co wskazuje na dużo niższą gęstość zaludnienia niż w powiecie nowodworskim - 54 osoby, województwie pomorskim - 126 osób, Polsce - 123 osoby. Gmina Sztutowo wyróżnia się najwyższym procentem mieszkań wyposażonych w instalacje CO i wodnokanalizacyjne (wodociąg - 99,3% ogółu mieszkań, łazienka - 95,6%, centralne ogrzewanie - 88,9%) na wsi w porównaniu do powiatu, województwa i kraju.

Gmina leży na obszarze 107,49 km². W związku z wysokim odsetkiem powierzchni, jaką zajmują wody i lasy, posiada wiele walorów przyrodniczo - krajobrazowych oraz bioklimatycznych, korzystnych dla rozwoju turystyki uzdrowiskowej. Gmina w całości znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana” oraz w jego otulinie, stanowiącej północny skraj Żuław Wiślanych.

Gmina Sztutowo położona jest w pobliżu drogi krajowej nr 7, łączącej Trójmiasto z Warszawą. Położenie na krańcu Mierzei Wiślanej jest dogodną lokalizacją dla działalności gospodarczej, a zarazem daje łatwe połączenia transportowe z Trójmiastem, Elblągiem i Nowym Dworem Gdańskim.

W Sztutowie mieści się międzynarodowe miejsce pamięci ofiar hitleryzmu - Muzeum Stutthof. Podczas drugiej wojny światowej funkcjonował tu obóz koncentracyjny Stutthof.

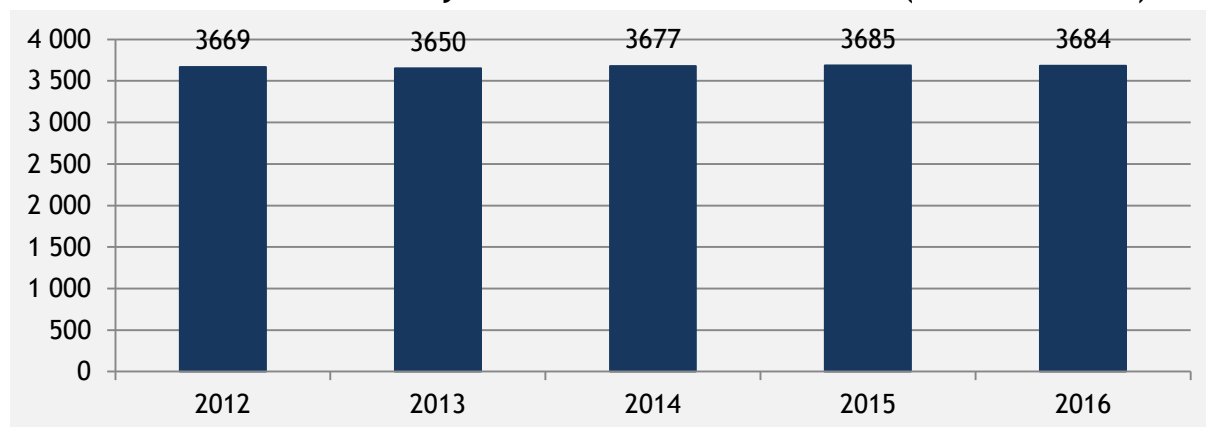
V.2. STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI

Opis struktury demograficznej mieszkańców Gminy z uwzględnieniem wieku, płci, ruchu ludności jest podstawą określania i szacowania potrzeb mieszkańców, a co za tym idzie kierunków interwencji. Przedstawione dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: „BDL GUS”) dostępnych na stronie internetowej.

Zgodnie z danymi GUS liczba ludności Gminy Sztutowo na przestrzeni lat nie zmienia się, co świadczy o wysoko ustabilizowanej sytuacji. Jednakże struktura ludności znacząco się zmienia na mniej korzystną.

Wykres nr 1.

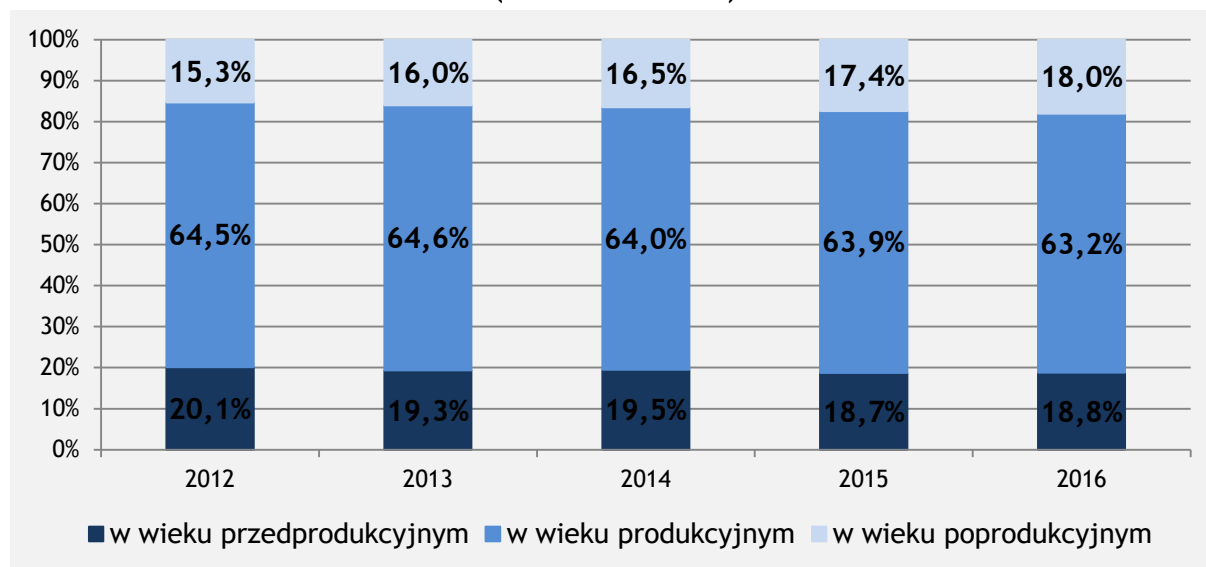
Liczba mieszkańców Gminy Sztutowo w latach 2012 - 2016 (Źródło: BDL GUS)

Na przestrzeni pięciu lat procent osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) spadł o 1,3%, z 20,1% do 18,8%. Jednocześnie aż o 2,7% wzrósł odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (z 15,3% do 18%).

Wykres nr 2.

Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Sztutowo w latach 2012 - 2016
(Źródło: BDL GUS)

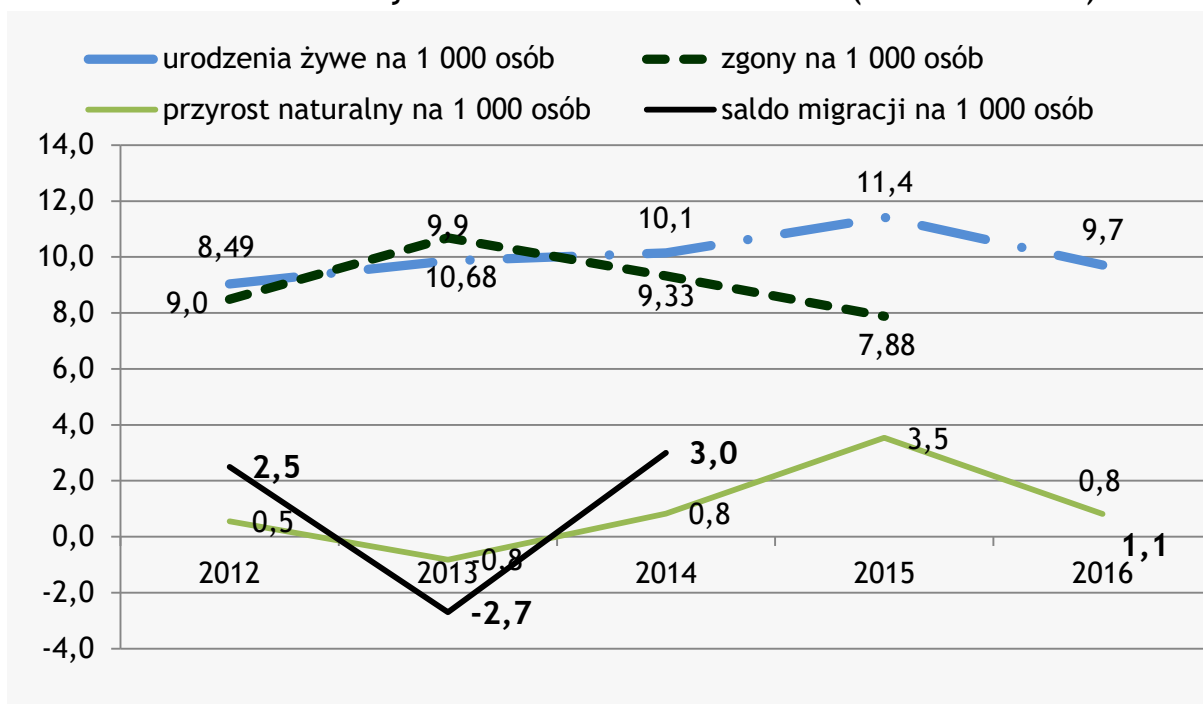

Patrząc na strukturę ludności duże znaczenie ma wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym tj. w wieku pozwalającym zazwyczaj na pełne uczestniczenie w życiu społecznym, a także aktywność zawodową. W porównaniu do powiatu jest ona korzystna: Gmina Sztutowo 63,2%, powiat nowodworski: 63,8%, mniej korzystna w porównaniu do województwa pomorskiego: 61,6% i Polski: 61,8%.

W opisie stanu i struktury ludności Gminy ważne miejsce ma ruch naturalny ludności oraz migracje. Przyrost naturalny, który jest różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów ogółem w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, wskazuje, iż w Gminie na przestrzeni ostatnich pięciu lat był on dodatni. Ponadto, wartości dodatnie przyjmuje również saldo migracji. Jest to przemieszczanie się ludności ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) i przekroczeniem jednostki terytorialnej. Migracje gminne w ruchu wewnętrznym i zagranicznym opisywane są poprzez zameldowania i wymeldowania w ruchu wewnętrznym (krajowym) oraz zameldowania z zagranicy i wymeldowania za granicę. Jak obrazuje wykres nr 3, dzięki dodatnim wskaźnikom opisanym powyżej nie spada liczba mieszkańców Gminy.

Wykres nr 3.

Urodzenia żywe, zgony, przyrost naturalny i saldo migracji na 1 000 osób wśród mieszkańców Gminy Sztutowo w latach 2012 - 2016 (Źródło: BDL GUS)

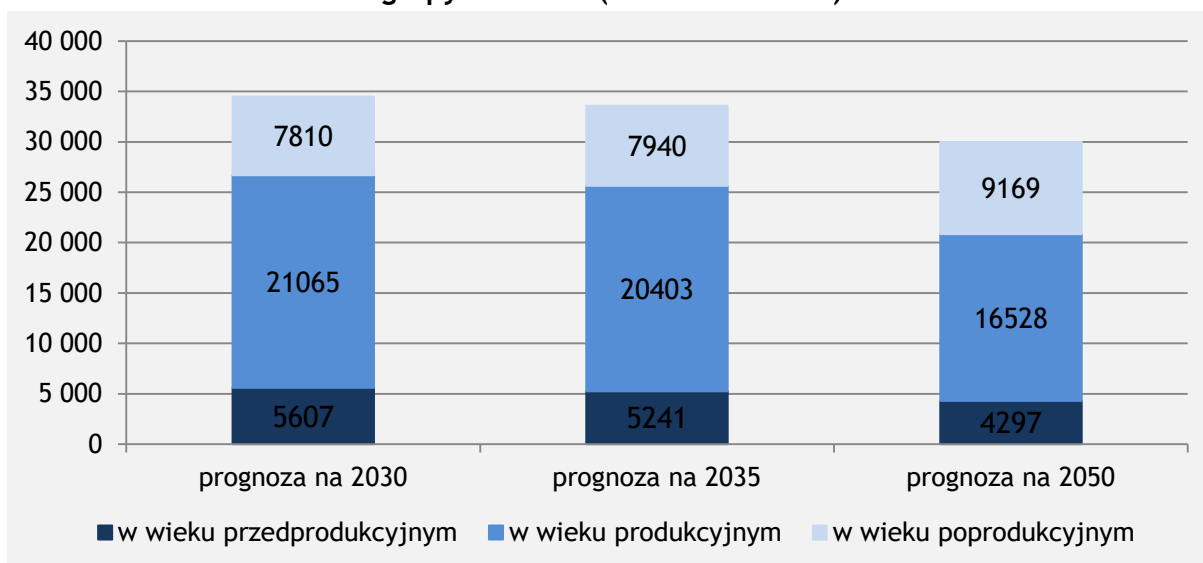
Obszar I Polityka senioralna

Liczba seniorów w Gminie w latach 2012 - 2016 wzrosła z 563 do 664 osób tj. o 17,9%, co wskazuje na wysoką dynamikę wzrostu. W ostatnim roku 18,0% ludności stanowili seniorzy (powiat: 17,5%; województwo: 19,0%, Polska: 20,2%).

Prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego dostępne są do poziomu powiatu. Wskazują one, iż struktura ludności będzie się zmieniać na bardziej niekorzystną. Liczba mieszkańców powiatu nieznacznie spadnie do 2035 roku, przy czym prognozowany jest spadek odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym w wieku 0-18 lat oraz produkcyjnym 18-59/64 lata wraz z jednoczesnym wzrostem liczby osób starszych. Analizując prognozę na 2050 rok proces ten będzie coraz bardziej dynamiczny - z szybszym spadkiem ogólnej liczby mieszkańców i znacznie wyższym odsetkiem osób starszych. W porównaniu do 2016 liczba osób starszych wzrośnie o 45,5% (z 6 303 do 9 169 osób). Proces ten z pewnością będzie obejmował ludność zamieszkujejącą Sztutowo.

Wykres nr 4.

Prognoza liczby mieszkańców powiatu nowodworskiego w podziale na funkcjonalne grupy wiekowe (Źródło: BDL GUS)

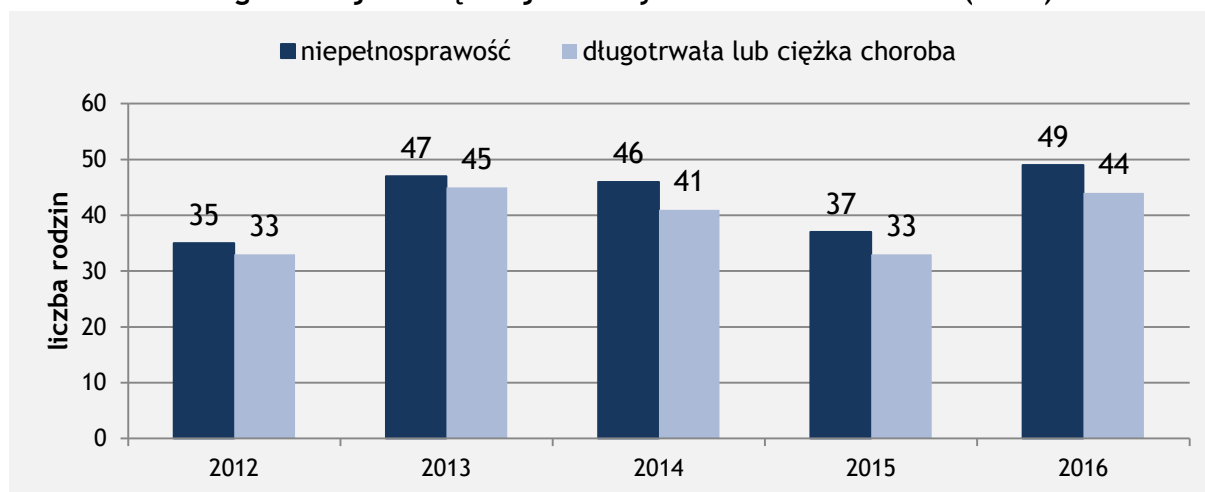
Wskaźnikiem demograficznym obrazującym zagrożenie związane ze starzeniem się społeczeństwa jest liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (osób starszych) na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dynamika jego wzrostu jest najwyższa w porównaniu z powiatem, województwem i Polską - z 25,8 w 2014 roku do średnio 28,5 osób starszych na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2016 roku. Sama wartość jest wyższa niż w powiecie nowodworskim (27,4) i niższa niż w województwie pomorskim (30,8) i Polsce (32,7).

Proces starzenia się społeczeństwa charakteryzuje się także feminizacją, czyli wyższą liczbą kobiet niż mężczyzn wśród populacji osób starszych, jak również singularyzacją tj. częstszym pojawianiem się gospodarstw jednoosobowych, w których mieszkają osoby starsze. Konsekwencją jest konieczność zapewnienia warunków do jak najdłuższego samodzielnego życia w miejscu zamieszkania osobom samodzielnie gospodarującym.

Za osoby z niepełnosprawnością uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe znaczące ograniczenia możliwości wykonywania czynności życiowych tj. samoobsługa, przemieszczanie się, czynności manualne, orientację w otoczeniu, zdolności komunikowania się z innymi ludźmi oraz czynności związane z uczeniem się, wykonywaniem pracy, życiem rodzinnym czy prowadzeniem gospodarstwa domowego. W systemie pomocy społecznej widoczny jest delikatny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy w powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby, co idzie w parze z konsekwencjami wyżej opisanego procesu starzenia się społeczeństwa.

Wykres nr 5.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012 - 2016 (OZPS)

Rosnąca liczba osób starszych oraz zmniejszająca się liczba osób mogących wspierać starszych jest wyzwaniem dla Gminy w związku z rosnącymi problemami zdrowotnymi, pojawiającą się niesamodzielnością i niepełnosprawnością.

W obecnie działającym systemie dużą odpowiedzialność bierze na siebie społeczność wspierając się w ramach pomocy sąsiedzkiej - osobom w najbliższym otoczeniu i co ważne, we własnym domu osoby starszej. Pomoc ta może być niewystarczająca np. z powodu zmniejszającej się liczby osób młodszych. Od 2014 roku zapewniono dostęp do usługi Teleopieki domowej na preferencyjnych warunkach. System daje możliwość wezwania pomocy przez całą dobę dzięki czerwonemu przyciskowi umieszczonemu na wisioru. Korzysta z niej 8 osób w każdym roku, co jest krokiem w dobrym kierunku, jednak dla bardzo ograniczonej grupy.

Wydaje się, że w kontekście przedstawionych prognoz niezbędne jest dostosowywanie usług i infrastruktury gminnej do potrzeb starszych mieszkańców, którzy niewątpliwie będą wymagać coraz większego wsparcia. Dostęp do wsparcia w miejscu zamieszkania poprzez np. usługi opiekuńcze świadczone przez GOPS mogą podwyższyć poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Podtrzymywanie aktywności dostosowanej do stanu zdrowia przyczynia się do większego zadowolenia i dłuższej obecności w życiu społecznym. Dla osób w pełni sprawnych, w tym osób na przedpolu starości dostępność do domu kultury, zajęć edukacyjnych, sportowych może nieść pozytywne skutki. Dla osób o gorszym stanie zdrowia w Gminie nie ma możliwości zapewnienia opieki w ośrodku wsparcia dziennego.

Ostatecznością powinien być pobyt w domu pomocy społecznej, który przenosi centrum życiowe osoby potrzebującej z miejsca zamieszkania do całkowicie odmiennej rzeczywistości. Z danych wynika, że w każdym roku opłacany jest pobyt dwóch osób w domu pomocy. Przy utrzymaniu niedostosowanego systemu liczba ta może się zwiększać ze względu na szybciej pogarszający się stan zdrowia i niemożność zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania.

WNIOSKI:

- niekorzystne prognozy demograficzne
- brak systemowego podejścia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa
- brak zróżnicowanej oferty ze względu na możliwości i potrzeby osób starszych

Obszar II Szczęśliwa rodzina

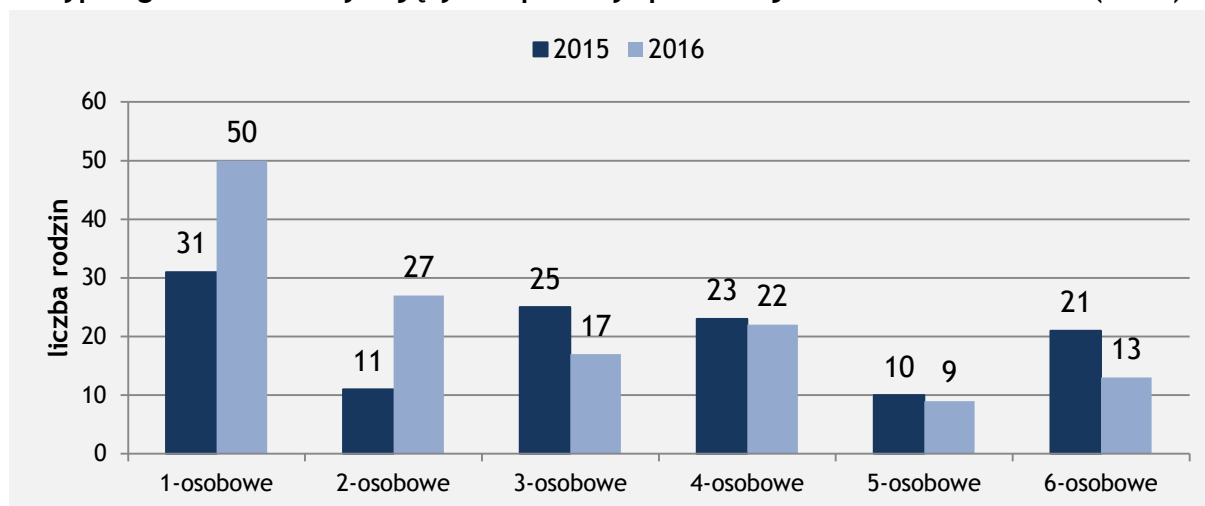
Zgodnie z definicją rodzina jest *małą grupą społeczną, składającą się z rodziców, dzieci i krewnych. Rodziców łączy więź małżeńska a rodziców z dziećmi więź rodzicielska stanowiąca podstawę wychowania, jak również, jest to więź formalna wytyczająca obowiązki względem dzieci i rodziców.* Rodzina ma zasadnicze znaczenie w socjalizacji dzieci, wychowaniu młodzieży, jak i w późniejszych fazach życia. Pozytywne i szczęśliwe środowisko rodzinne wpływa na wyższe zadowolenie z życia, co jest kluczowe w tym obszarze. Dostępne dane nie pozwalają na podanie liczby rodzin na terenie Gminy Sztutowo.

Rodziny korzystające z pomocy społecznej zmagają się z różnorodnymi problemami jakimi są między innymi: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, alkoholizm, bezdomność. W latach 2015 - 2016 (ustawa 500+ weszła w życie 1 kwietnia 2016 roku) w strukturze rodzin objętych pomocą społeczną widać, iż znacznie wzrosła liczba jedno i dwuosobowych

gospodarstw domowych przy spadku rodzin wielodzietnych, co może być spowodowane realizacją świadczenia wychowawczego „Rodzina 500 +”.

Wykres nr 6.

Typologia rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2015 - 2016 (OZPS)

Jednym z poważnych problemów dla rodziny jest bezrobocie, czyli brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i poszukujących jej, co ma wpływ nie tylko na osobę bezrobotną, ale także na jej otoczenie - ograniczane jest uczestnictwo w życiu społecznym, pogarsza się standard życia, rośnie dyskomfort psychiczny. Dostępne statystyki odnoszą się do bezrobocia rejestrowanego, nie ujmującego osób nieaktywnych zawodowo, które nie zgłaszają się do Urzędu Pracy.

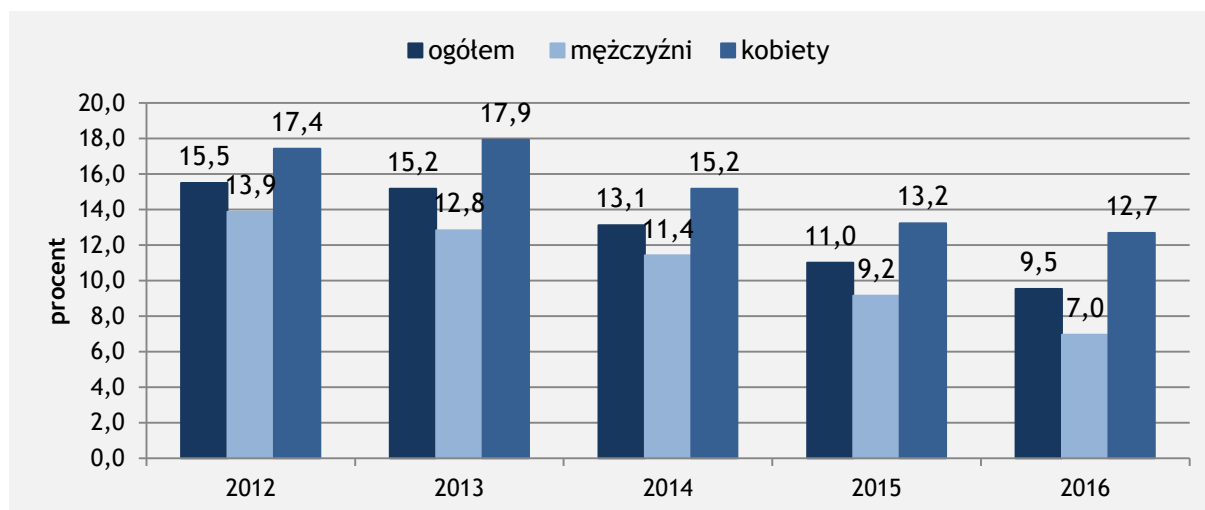
Stopa bezrobocia jest daną dostępną od poziomu powiatu - na koniec 2016 roku wyniosła ona 18,3% i choć jest to znacznie lepszy wskaźnik niż rok wcześniej tj. 23,4% to trzeba podkreślić, że jest to znacznie wyższy wskaźnik niż wyliczony dla województwa pomorskiego - 7,3% i Polski - 8,3%. Co więcej, w latach 2012 - 2016 stopa bezrobocia w województwie spadła poniżej stopy bezrobocia w kraju, a dynamika spadku stopy bezrobocia w powiecie nowodworskim była znacznie niższa pomimo polepszającej się sytuacji w województwie (Polska 100%; województwo 88%; powiat 220,5%). Wśród wszystkich osób w wieku produkcyjnym 9,5% to osoby bezrobotne zarejestrowane. W tej grupie przeważają kobiety - 12,7%.

Mieszkańcy w wieku produkcyjnym najczęściej znajdują pracę w usługach związanych głównie z turystyką, w gastronomii w rolnictwie oraz rybołówstwie. Trzeba jednak podkreślić, że prace związane z obsługą ruchu turystycznego mają charakter sezonowy. Dzięki emigracji zarobkowej z części ofert pracy korzystają także osoby dotąd nieaktywne

zawodowo. Ponadto, dostępność do szkoleń i organizowanie subsydiowanych form zatrudnienia oferowanych przez Urząd Pracy wpływa na aktywizowanie osób bezrobotnych.

Wykres nr 7.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według płci w Gminie Sztutowo w latach 2012 - 2016 (BDL GUS)

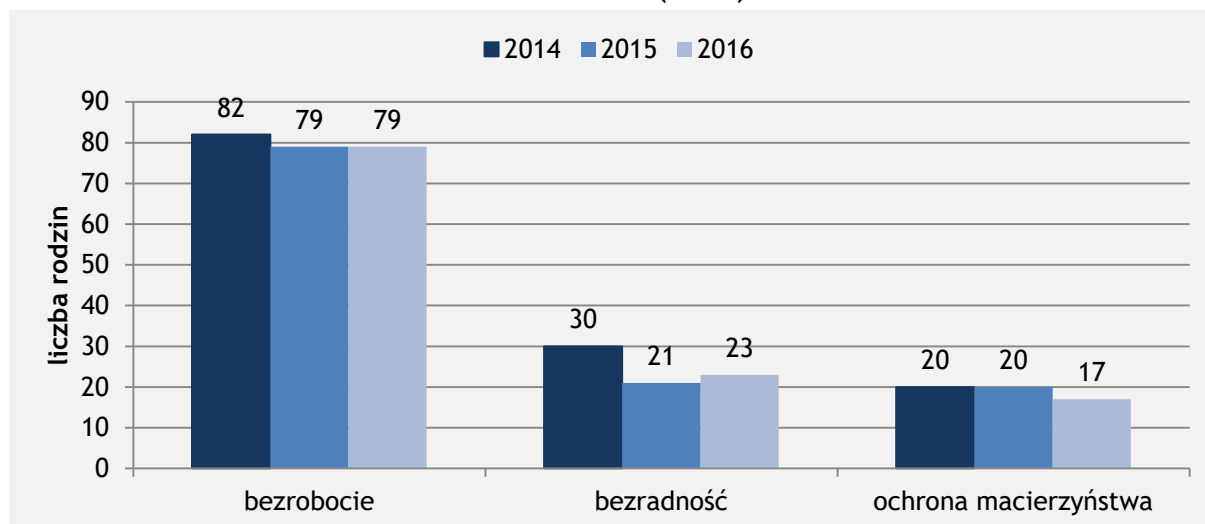

Długotrwałe bezrobocie stanowi istotny problem społeczny, ponieważ osoby z tej grupy są w znacznym stopniu zagrożone marginalizacją społeczną z powodu długotrwałego pozostawania bez pracy. Im krótszy okres pozostawania bez pracy, tym bezrobotny ma większe szanse na znalezienie zatrudnienia niż osoby długotrwałe poszukujące pracy. Ponad połowa osób bezrobotnych stanowiły osoby długotrwałe bezrobotne.

Problemem w rodzinach objętych pomocą społeczną jest bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, która ma wpływ na funkcjonowanie rodziny. Choć liczba rodzin spada, warto zwrócić uwagę na ten problem, w którym rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego. Przyczyn tej sytuacji można szukać w braku posiadania właściwych wzorców. Rodzina dysfunkcyjna nie spełnia podstawowych zadań m.in. nie zaspokaja potrzeb materialnych, duchowych, nie zaspokaja potrzeb psychicznych czy warunków realizacji podstawowego obowiązku szkolnego itp. Wśród skutków wykluczenia społecznego rodzin dysfunkcyjnych znajdują się często trudności dzieci w nauce, brak samoakceptacji i motywacji do samorozwoju, trudności wychowawcze.

Wykres nr 8.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2014 - 2016 (OZPS)

Od 2012 roku wprowadzono możliwość wspierania rodziny m.in. poprzez wprowadzenie asystenta rodziny, którego działania nakierowane są na podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego. Jedną z przyczyn zmniejszania się liczby rodzin objętych pomocą jest działanie asystenta rodziny. W latach 2014 - 2016 jeden asystent pracował z 9 - 11 rodzinami.

W Gminie Sztutowo nie jest prowadzona placówka wsparcia dziennego, w której zapewniona jest opieka, dodatkowe zajęcia oraz wsparcie specjalistyczne dostosowane do potrzeb dzieci i młodzieży. Działają jednakże 4 świetlice środowiskowe prowadzone przez Urząd Gminy, w których realizowane są zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży, które niewątpliwie zapewniają podstawowe potrzeby.

Przesłanką do udzielenia pomocy jest problem bezdomności. W latach 2014 - 2016 liczba osób bezdomnych objętych wsparciem z 6 do 9 osób, co wskazuje na dość znaczną dynamikę. Osobom bezdomnym zapewniane jest schronienie poprzez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych bądź innych miejscach do tego przeznaczonych. Wraz ze wzrostem liczby osób objętych tą formą pomocy wzrosły także jej koszty: z 36 067 zł w 2014 roku do 46 249 zł w 2016 roku tj. o 28,2%.

W latach 2014 - 2016 nie zawarto żadnego kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową zawartą pomiędzy osobą ubiegającą się o pomoc a pracownikiem socjalnym określającą uprawnienia i zobowiązania stron zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej danej osoby lub rodziny.

Szczęśliwa rodzina to rodzina bez przemocy. Przemoc w rodzinie ze względu na swój charakter jest problemem, który jest trudny do zdiagnozowania, a jego konsekwencje są długotrwałe i pozostawiają trwały ślad w psychice człowieka. Występowanie przemocy nie jest ograniczone do jednej grupy społecznej. W związku z występowaniem przemocy ukrytej, nie ujętej w statystykach ze względu na brak widocznych i zgłoszonych objawów, nie jest możliwe przedstawienie rzeczywistej wielkości problemu przemocy w rodzinie.

Na rzecz przeciwdziałania przemocy powołano Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego weszli specjaliści z różnych obszarów (Zarządzeniem Nr 61/2011 Wójta Gminy Sztutowo z 7 grudnia 2011 roku). Stanowi on element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu. Przewodniczący uczestniczył w opracowaniu powiatowych procedur pomocy dziecku krzywdzonemu.

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadaniem grup roboczych jest m.in. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Tabela nr 1.

**Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w latach 2014 - 2016
(sprawozdania GOPS)**

Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc	2014	2015	2016
liczba osób skierowanych do uczestnictwa	3	3	2
liczba osób kontynuujących udział w zajęciach	1	0	1

Zespoły Interdyscyplinarne to pierwszy krok w udzielaniu usystematyzowanej i kompleksowej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, osobom uzależnionym, a w szczególności krzywdzonym dzieciom.

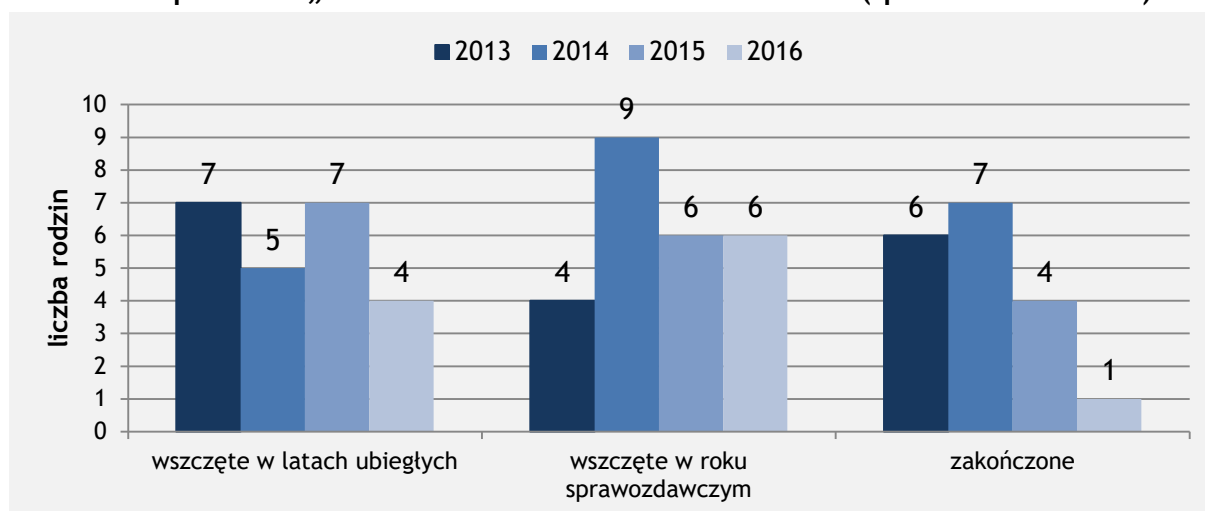
Wśród kluczowych korzyści pracy interdyscyplinarnej wskazać należy przede wszystkim: kompleksowe, wieloaspektowe udzielanie pomocy rodzinie dotkniętej przemocą oraz wzajemne uczenie się, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem w zespole, a także lepszą koordynację pracy służb i instytucji. Zauważalne jest zwiększenie skuteczności działań pomocowych dla osób dotkniętych przemocą oraz bezpośrednią komunikację i szybki przepływ informacji. Korzystne jest także wzajemne wsparcie pomiędzy pracownikami służb i instytucji, zwiększenie bezpieczeństwa osób poszkodowanych oraz zwiększenie motywacji osób stosujących przemoc do zmiany swoich zachowań i przyspieszenie realizacji działań pomocowych i interwencyjnych.

W gminie, kluczową rolę w zapewnianiu pomocy pełni Punkt Konsultacyjny w Sztutowie, który zapewnia pomoc i wsparcie osobom z problemami uzależnień oraz doświadczającym, jak i stosującym przemoc, stanowi uzupełnienie specjalistycznej pomocy realizowanej przez instytucje. Ponadto, wsparcie psychologiczne zapewniane jest w ramach zawartej umowy z doświadczonym psychologiem.

W przypadku podejrzenia, iż wobec osoby jest stosowana przemoc, wszczynana jest procedura „Niebieska karta”. O wysokim poziomie świadomości wszystkich służb w Gminie Sztutowo świadczy wszczynanie spraw przez praktycznie wszystkie uprawnione służby. W latach 2013 - 2016 Karty zostały sporządzone przez przedstawicieli Policji (45,9%), przedstawicieli pomocy społecznej (37,8%), przedstawicieli oświaty (8,1%), Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (8,1%); tylko przedstawiciele ochrony zdrowia nie sporządzili żadnej Karty.

Wykres nr 9.

Liczba procedur „Niebieska karta” w latach 2013 - 2016 (sprawozdanie GOPS)

Choć zjawisko przemocy ma uniwersalny charakter, w Gminie Sztutowo zwraca się uwagę na jego lokalną specyfikę mając na uwadze kontekst społeczny, ekonomiczny i kulturowy społeczności oraz świadomość dotyczącą zjawiska. W celu lokalnej diagnozy opracowano i przeprowadzono badania ankietowe w 2015 roku. W każdym roku prowadzone było upowszechnianie informacji o zjawisku przemocy w Gminie, działał adres poczty elektronicznej niebieskalinia@gops-sztutowo.pl, który zapewnia bardziej intymny kontakt w sprawach związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.

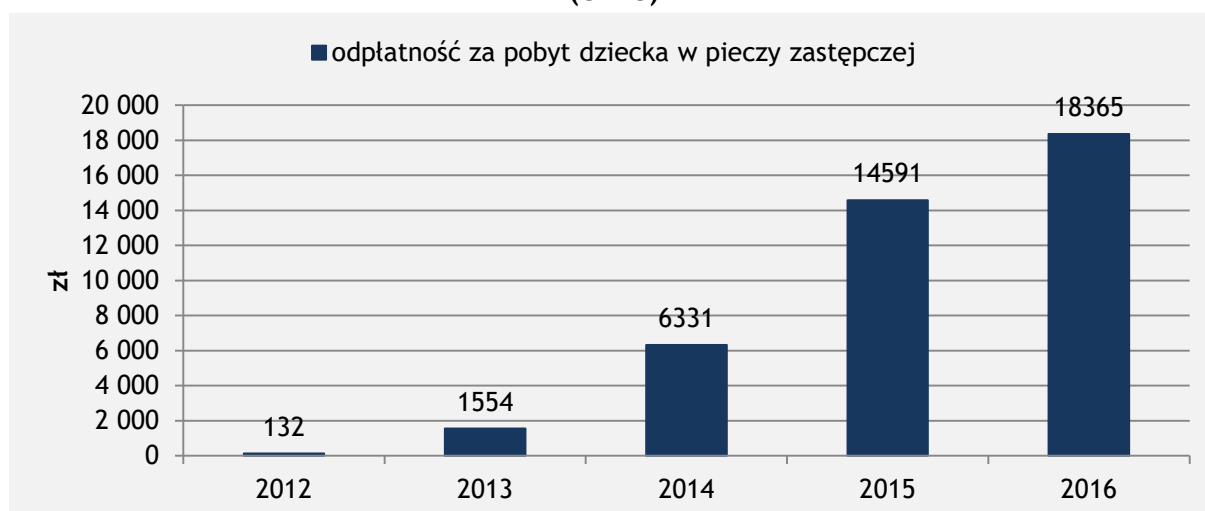
Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie są konkretne i wydają się bardzo efektywne, co widać w ogólnym spadku liczby wszczynanych procedur „Niebieska karta”, w konsekwencji spadku zakończonych procedur. Częstą praktyką jest kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy do uczestnictwa z programie korekcyjno - edukacyjnym, kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jeśli problem przemocy współistnieje z problemem nadużywania alkoholu, zawiadamianie Prokuratury Rejonowej w Malborku o podejrzeniu przestępstwa znęcania się nad innymi.

Niewątpliwą zaletą działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest szybki i pełny przepływ informacji, co zapobiega podejmowaniu nakładających się działań. Zauważalny jest także wysoki poziom wiedzy wszystkich służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, na co wskazuje wszczynanie procedury „Niebieska Karta” przez różne służby.

W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia, dzieci z rodzin niewydolnych umieszczane są w pieczy zastępczej tj. placówce opiekuńczo - wychowawczej lub rodzinie zastępczej. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 2012 roku w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej, w kolejnym roku procent wzrasta do 30% i następnie do 50%. Na uwagę zasługuje fakt wspierania rodzin naturalnych w dążeniu do powrotu dziecka do rodziny. Wydatki Gminy Sztutowo drastycznie wzrastają z tytułu odpłatności.

Wykres nr 10.

Kwota odpłatności gminy za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2012 - 2016 (OZPS)

WNIOSKI:

- kreowanie dobrych nawyków w rodzinie, w tym wśród dzieci od najmłodszych lat
- wspieranie rodziny wymaga specjalistów, brak poradnictwa specjalistów do wsparcia rodzin w pomocy społecznej
- wysoki poziom bezrobocia charakteryzujący się sezonowością możliwości zatrudnienia
- kompleksowa i autentyczna współpraca w Zespole Interdyscyplinarnym wpływa pozytywnie na efektywność pomocy

Obszar III Zdrowie, ekologia, sport, turystyka, transport, promocja

W zakresie podstawowej ochrony zdrowia na terenie Gminy funkcjonują dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w miejscowościach Sztutowo i Kąty Rybackie. Na terenie gminy znajdują się apteka w Sztutowie i całoroczny punkt apteczny w Kątach Rybackich.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności na jedną ogólnodostępną aptekę wynosi 3 684 i jest najwyższa w porównaniu do powiatu (3 274), województwa (3 133) i kraju (2 933).

Wśród dostępnej infrastruktury sportowej znajdują się: Stadion Centralny, Boisko Orlik, Hala w Sztutowie, boisko wielofunkcyjne w Łaszce, boisko wielofunkcyjne w Kątach Rybackich, boisko wielofunkcyjne w Grochowie Pierwszym oraz boisko wielofunkcyjne w Grochowie Trzecim.

Dzięki nieocenionym walorom turystycznym Gminy Sztutowo przyciąga ona turystów. Turystyka jednak może się rozwijać przy zapewnieniu miejsc noclegowych. Od 2014 roku działa także pierwszy i jedyny hotel kategorii ****, nie ma pensjonatu ani motelu na terenie Gminy.

Dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach noclegowych, gdzie rok poprzedni liczony jest jako „100” pokazuje, że pomimo znacznego spadku w 2013 roku, w kolejnym roku nastąpił znaczny wzrost, bo aż o 102,9%. W lipcu 2016 roku dostępnych było 2 095 miejsc noclegowych, w tym 31,9% to miejsca całoroczne.

Tabela nr 2.

Dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2013 - 2016 (BDL GUS)

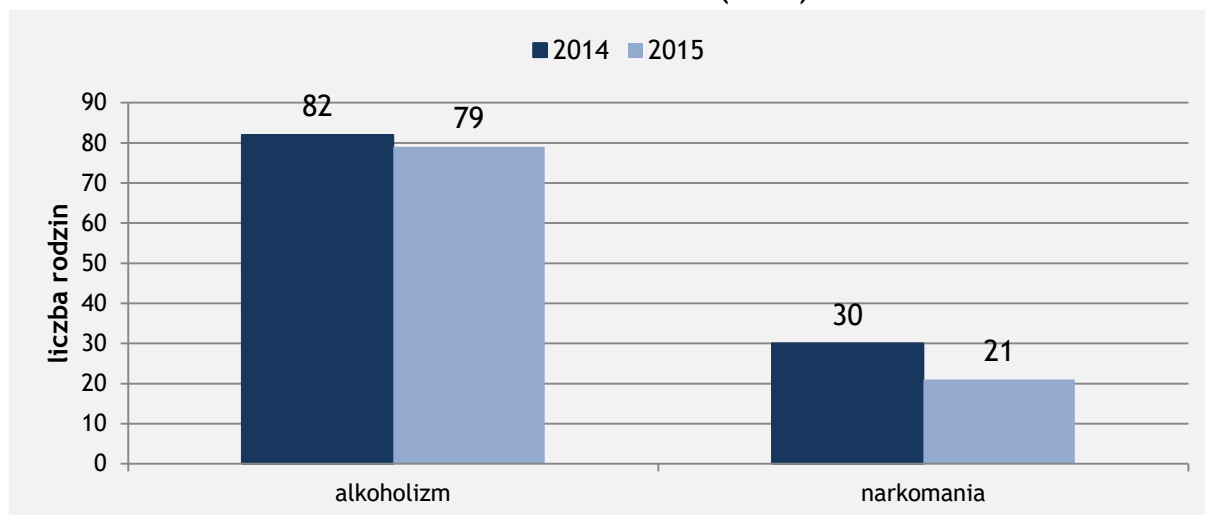
dynamika miejsc noclegowych rok poprzedni = 100	2013	2014	2015	2016
Polska	101,8	103,1	102,3	105,5
województwo pomorskie	100,1	103,0	105,0	108,7
powiat nowodworski	85,4	108,5	130,9	107,4
Gmina Sztutowo	58,9	202,9	101,3	105,5

Najczęstszym problemem społecznym jest alkoholizm - który prowadzi do wielu zachorowań i groźnych dla zdrowia i życia powikłań somatycznych: uszkodzenia układu nerwowego, sercowo - naczyniowego, marskość wątroby i inne.

Życie osoby uzależnionej koncentruje się na czynniku uzależniającym pod względem psychicznym i fizycznym. W konsekwencji prowadzi ono do zaniedbań w sferach emocjonalnej, społecznej, intelektualnej i fizycznej, co ma negatywny skutek na strukturę rodziny i społeczności lokalnej.

Wykres nr 11.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii w latach 2014 - 2016 (OZPS)

W Gminie działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skupiająca się na pomocy rodzinie z problemem alkoholowym, narkomanii i ofiarom przemocy. Komisja spotyka się na regularnych posiedzeniach, podczas których prowadzi rozmowy motywacyjne z osobami zgłoszonymi w związku z nadużywaniem alkoholu, opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie alkoholu.

Podstawowym narzędziem pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach środków pozyskiwanych z zezwoleń na sprzedaż alkoholu m.in. są prowadzone świetlice środowiskowe, których działalność jest skierowana w szczególności do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Świetlice funkcjonują w Sztutowie,

Kątach Rybackich, Łaszce oraz Grochowie Trzecim. Oprócz zapewnienia opieki i wychowania, w tym organizacji czasu wolnego realizowane są zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków, nikotyny. Dzieci włączają się w życie lokalnej społeczności, biorą udział w wycieczkach, organizują występy okolicznościowe.

W każdym roku w szkole prowadzone są warsztaty profilaktyczne w atrakcyjnej dla uczniów formie - w 2016 roku koncert profilaktyczny pt. *Nie pozwól ukraść swoich marzeń* w formie beatboxu, czyli rytmicznego tworzenia dźwięków, w pozostałych latach prowadzono pogadanki z byłym kierownikiem sekcji ds. zwalczania przestępczości narkotykowej. Wśród poruszanych tematów jest proces uzależnienia, postawa wobec nakłaniania do zażycia środków odurzających. Zajęcia prowadzone są także z rodzicami. Komisja przekazuje ulotki i inne materiały, w tym dotyczące zażywania dopalaczy - środka wysoce ryzykownego.

Zdrowie jest ważną w życiu człowieka wartością - priorytetowe jest stosowanie zasad prowadzenia zdrowego trybu życia. Kluczowym jest wykształcenie nawyku w zakresie zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej czy nie uleganie nałogom.

WNIOSKI:

- prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w atrakcyjnej formie, rodzicom przekazywane są pełne i merytoryczne informacje
- wysoka dynamika przyrostu miejsc noclegowych pozwala na dalsze rozbudowanie turystyki

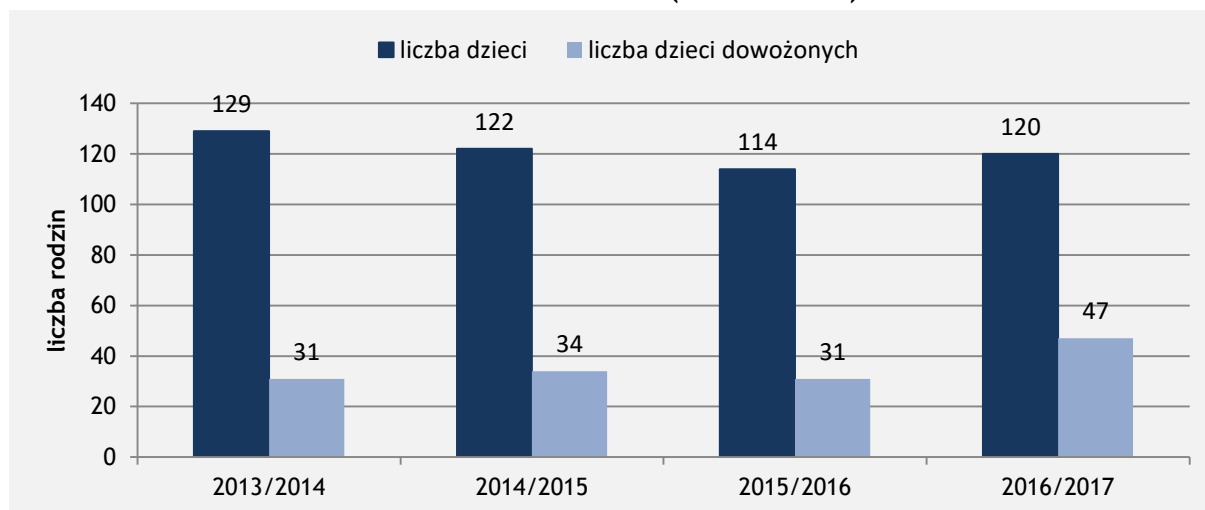
Obszar IV Dzieci, młodzież, edukacja

Przedszkole w Sztutowie jest placówką publiczną. Organem prowadzącym jest Wójt Gminy Sztutowo, nadzór pedagogiczny nad przedszkolem sprawuje Pomorski Kurator Oświaty. W przedszkolu dostępnych jest 125 miejsc, jednak ich wykorzystanie nie jest pełne w ostatnich trzech latach. Równolegle, wzrosła liczba dzieci, które są dowożone

do przedszkola, co może wskazywać na większe zainteresowanie korzystaniem z oferty przedszkola rodziców z oddalonych części Gminy.

Wykres nr 12.

Liczba dzieci, w tym liczba dzieci dowożonych w Przedszkolu Publicznym w Sztutowie w latach 2013 - 2017 (dane własne)

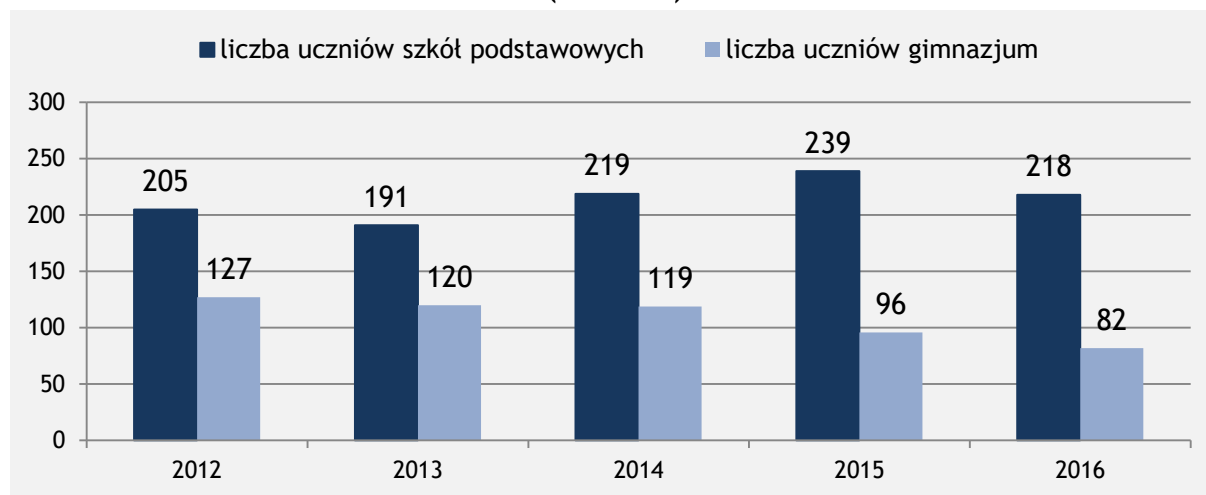
Przedszkole zapewnia dzieciom opiekę, dba o ich bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne. Rozpoznaje i zaspakaja potrzeby oraz rozwija indywidualne możliwości i talenty. Tworzy warunki do nabywania przez dzieci wiadomości i umiejętności, których celem jest osiągnięcie przez wychowanków stanu gotowości do podjęcia nauki w szkole. Placówka buduje środowisko społeczne dziecka, kształtuje jego postawy moralne oraz uczy odróżniania dobra od zła. Kieruje się zasadami wynikającymi z Konwencji o prawach dziecka. Wspiera działania wychowawcze i edukacyjne rodziców. Promuje zachowania przyjazne przyrodzie, a także buduje poczucie tożsamości regionalnej i narodowej. W toku zajęć dzieci uczone są pracy w zespole, dzięki czemu poznają i utrwalają zasady społecznego porozumiewania się (dyskusja, kompromis, słuchania innych), a biorąc pod uwagę społeczne potrzeby, wspólnie z dziećmi opracowywany jest Kodeks Prawa i Obowiązków, dla każdej grupy wiekowej. W programie pracy przyjęto do realizacji zadanie: "Ruch, zabawa i sport" - kształtowanie zamiłowania do ruchu, wycieczek i sportu, jako źródeł zdrowia oraz wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dziecka, poprzez stosowanie ciekawych zabaw i ćwiczeń gimnastycznych z muzyką, atrakcyjnymi rekwizytami i przyborami, a także metodami aktywizującymi. W przedszkolu zorganizowano II Ogólnopolski Maraton Sportowy. Zajęcia dodatkowe realizowane w przedszkolu to m.in. zajęcia z języka angielskiego, terapia logopedyczna, terapia pedagogiczna, rewalidacja, wczesne wspomaganie rozwoju.

W Sztutowie funkcjonuje także Klub Dziecięcy Bajakole będący placówką świadcząca profesjonalną opiekę pielęgnacyjno - wychowawczą nad 12 dziećmi od 1 roku życia do lat 3 podczas nieobecności rodziców. W Klubie dzieciom zapewniana jest opieka w warunkach zbliżonych do domowych z gwarancją bezpieczeństwa. Organizowane są zajęcia wspomagające prawidłowy rozwój psychomotoryczny dziecka pod okiem dyplomowanej opiekunki. Klub Bajakole otrzymuje z Urzędu Gminy dotację w wysokości 100 zł miesięcznie na dziecko.

W Gminie działa jedna szkoła podstawowa. W latach 2012 - 2016 liczba uczniów delikatnie, ale systematycznie wzrastała. W szkole prowadzono 12 - 13 oddziałów, w których średnio uczyło się 16 - 18 uczniów, co wskazuje na niższą liczbę uczniów w oddziale w Gminie niż w województwie (19) i kraju (18). W gimnazjum prowadzone było 5 oddziałów w 2016 roku i było to o dwa mniej niż w 2012 roku w związku ze znacznym spadkiem liczby uczniów, o 35,4% z 127 do 82 uczniów. Średnia wielkość oddziału gimnazjalnego jest widocznie mniejsza w Sztutowie (16 uczniów) niż w kraju i województwie (22 uczniów) oraz powiecie (20 uczniów).

Wykres nr 13.

Liczba uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w Sztutowie w latach 2012 - 2016 (BDL GUS)

Dzieci i młodzież uczęszczające do szkół korzystają ze stypendiów szkolnych. Na przestrzeni lat 2013 - 2016 obserwowano tendencję malejącą w zakresie liczby dzieci korzystających ze stypendium - z 91 do 73 tj. o 19,8%. Spadek ten jednakże nie dotyczy uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w których pomimo spadku w 2014 roku, wskaźnik w 2016 roku jest wyższy niż w 2013 roku. Co istotne, w opisywanym okresie nie odrzucono żadnego wniosku o przyznanie stypendium szkolnego.

Tabela nr 3.

Stypendia szkolne (liczba uczniów szkół podstawowych, uczniów gimnazjum, uczniów szkół ponadgimnazjalnych) w latach 2013 - 2016 (dane własne)

stypendia szkolne	2013	2014	2015	2016
liczba uczniów szkół podstawowych	42	45	38	30
liczba uczniów gimnazjum	24	21	11	16
liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych	25	17	29	27
Razem	91	83	78	73

Dla dzieci z rodzin wykluczonych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia możliwość udziału w koloniach letnich, co ma istotną wartość ze względu na zmianę środowiska, poszerzenie kontaktów społecznych, poznanie nowych form spędzania czasu wolnego i kształtowanie postaw.

WNIOSKI:

- wychowanie przedszkolne uwzględnia oprócz rozwoju edukacyjnego, także rozwój społeczny, sportowy
- rosnąca liczba uczniów w szkole podstawowej
- średnia wielkość oddziału w szkole podstawowej i gimnazjalnej korzystniejsza niż w powiecie, województwie, kraju, co może mieć pozytywny wpływ na wyniki w nauce
- wszystkie wnioski o stypendium szkolne zostały przyjęte i przyznane

Obszar V Aktywizacja społeczności lokalnej

Aktywne społeczności lokalne mają duże szanse na wysoką jakość życia, ponieważ znając zasoby i potrzeby własnej społeczności, włączają najbardziej odpowiednie narzędzia do podwyższania jakości życia jej mieszkańców. Mieszkańcy mają poczucie sprawstwa realizując działania. Świadome i rozwinięte społeczności podejmują aktywność na rzecz własnej społeczności samodzielnie, nie czekając na decyzje i działania samorządu.

Zachęcenie do działania na rzecz własnej społeczności jest trudnym wyzwaniem. Aktywność obywatelska i społeczna mieszkańców może być realizowana poprzez działalność na rzecz własnej społeczności lokalnej realizowanej indywidualnie lub w ramach działania w organizacjach społecznych.

Wymiarem aktywności mieszkańców jest świadczenie wolontariatu, rozumianego jako wykonywanie nieodpłatnej pracy na rzecz innych ludzi, najczęściej pozostających w potrzebie. Ze względu na brak danych nie jest możliwe określenie zaangażowania mieszkańców. Jednakże, instytucje prowadzą szeroką współpracę ze środowiskiem lokalnym. Włączane są różnorodne podmioty: Przedszkole, Biblioteka Publiczna, Zespół Szkół w Sztutowie, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Ochotnicza Straż Pożarna, Komisariat Policji, Park Krajobrazowy „Mierzeja”, Brzegowa Stacja Ratownictwa Morskiego, Urząd Morski w Sztutowie. W Przedszkolu dużą rolę odgrywają rodzice, którzy są włączani do współdecydowania w sprawach przedszkola i uczestnictwa w podejmowanych działaniach. Rada Rodziców jest współorganizatorem uroczystości i imprez przedszkolnych, pomaga w organizacji warsztatów, wycieczek dla dzieci, przedstawień teatralnych w wykonaniu zaproszonych grup teatralnych.

Miarą aktywności społeczności jest także współpraca z organizacjami pozarządowymi, które są najwyższym poziomem samoorganizacji mieszkańców. W bazie danych Gminy Sztutowo znajduje się 11 organizacji, w tym 5 stowarzyszeń, 2 fundacje, 2 kółka rolnicze oraz 2 stowarzyszenia kultury fizycznej. Dla porównania wielkości sektora pozarządowego w statystykach GUS stosowany jest wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadających na 10 tysięcy ludności, w tym nowo zarejestrowanych podmiotów. W Gminie Sztutowo po przeliczeniu wskaźnik ten wynosi 35 organizacji na 10 tysięcy mieszkańców, w tym 3 nowo zarejestrowane. Wskaźnik w Gminie zasadniczo nie odbiega od wartości dla Polski i województwa pomorskiego - 37 oraz powiatu nowodworskiego - 38.

Rokrocznie uchwalany jest Program współpracy Gminy Sztutowo z organizacjami pozarządowymi, który określał przez ostatnie cztery lata, iż celem współpracy z organizacjami jest wzrost aktywności społeczności lokalnych. W latach 2013 - 2015 zlecano zadania w zakresie *wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz turystyki i krajoznawstwa*. W 2016 roku pojawiło się nowe zadanie: *działalność wspomagająca organizacje pozarządowe poprzez realizację konkursu grantowego na oddolne inicjatywy mieszkańców Gminy Sztutowo* - dotacja na to zadanie wyniosła 2 000 zł. Tendencja obniżania wartości

zadań przekazywanych organizacjom jest jednokierunkowa i silna - wartość przekazanych dotacji spadła aż o 59,8% w latach 2013 - 2016 (z 84 920 zł do 34 160 zł). Z dotacji korzysta ograniczona liczba organizacji, choć warto wskazać, iż ich liczba wzrosła z 3 do 5. Na uwagę zasługuje fakt, iż nie w każdym roku wykorzystywana jest pełna kwota przekazanej dotacji, co może świadczyć o zawyżonych kwotach realizacji zadania wskazanych w ofercie lub braku wystarczającego doświadczenia w pełnym wykorzystaniu dotacji.

Tabela nr 4.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi na podstawie Programu w latach 2013 - 2016 (sprawozdania)

współpraca z organizacjami pozarządowymi	2013	2014	2015	2016
wartość przekazanej dotacji	84 920	52 830	32 000	34 160
wartość wykorzystanej dotacji	78 570	52 500	32 000	32 101
procent wykorzystanej do przekazanej dotacji	92,5%	99,4%	100,0%	94,0%

Powyższe dane wskazują, iż możliwe jest wzmocnienie sektora pozarządowego, w ramach którego mieszkańcy mogą realizować zadania w obszarze działalności pożytku publicznego. Rozszerzenie zakresu daje szansę na aktywność organizacjom o innym profilu niż turystyka czy kultura. Warto także zadbać o organizacyjne przygotowanie realizatorów zadań.

Na terenie Gminy Sztutowo nie funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, takie jak Klub Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej czy spółdzielnia socjalna, w których specyfika działania uwzględnia potrzeby osób najbardziej oddalonych od rynku pracy i pozwala na aktywizację, w której wsparcie jest szersze i bardziej intensywne.

WNIOSKI:

- ograniczony zakres zadań z obszaru działalności pożytku publicznego przekazywany do realizacji organizacjom pozarządowym
- zmniejszająca się wartość przyznawanych dotacji może demotywować organizacje do działania
- włączanie mieszkańców w różnorodne działania wolontarystyczne może znacznie podwyższyć ich aktywność

Obszar VI Kultura

Na terenie Gminy znajdują się dwa muzea: Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich. Dzięki nim Sztutowo jest gminą wiodącą pod względem liczby wystaw w powiecie. W 2016 roku prezentowano aż 13 wystaw stałych (powiat - 14), przez które rozumie się ekspozycje własne planowane na okres nie krótszy niż 3 lata i eksponowane w roku sprawozdawczym. W zakresie wystaw czasowych, wśród których są zarówno ekspozycje własne, jak i przygotowane przez inne muzea (instytucje) krajowe lub zagraniczne, prezentowane w danym muzeum (instytucji paramuzealnej) Gmina Sztutowo jest jedyną gminą, w której są one dostępne - w 2016 roku 8 wystaw, w 2015 roku 13 wystaw.

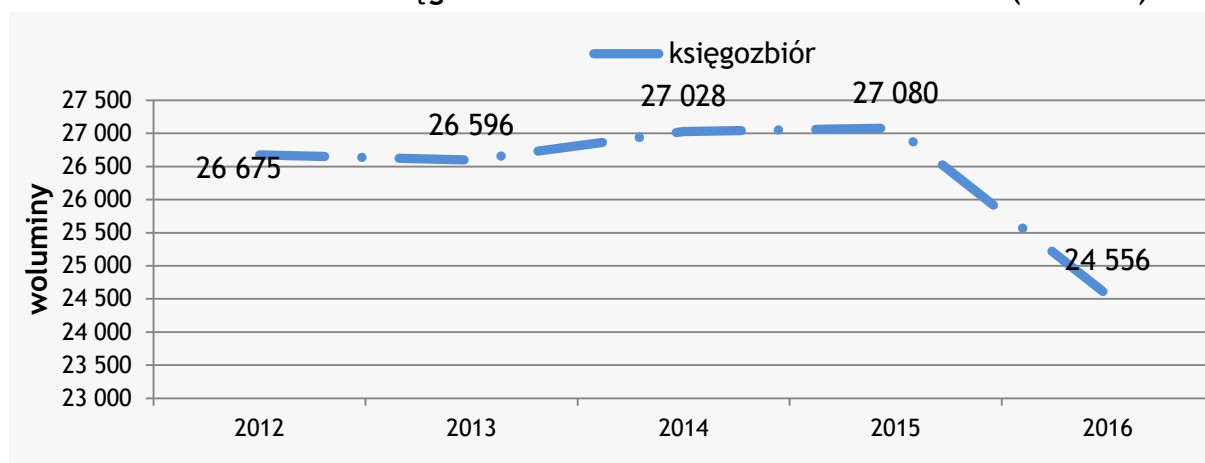
W Gminie Sztutowo działa Biblioteka Publiczna Gminy Sztutowo oraz Biblioteka Publiczna w Kątach Rybackich, w których łącznie pracuje 5 osób. Obecnie Biblioteka w Sztutowie wypożycza i udostępnia zbiory dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży w wyodrębnionych pomieszczeniach z wolnym dostępem do półek. W czytelni można korzystać z trzech stanowisk komputerowych (pozyskanych w ramach programu „lkonka”). Biblioteka posiada znaczny zbiór zbiorów specjalnych stale uzupełnianych o nowe pozycje, w tym duży zbiór starych fotografii. 3 stycznia 2017 roku w Kątach Rybackich otwarto bibliotekę po remoncie. Inwestycję zrealizowano dzięki uczestnictwu biblioteki w Programie Wieloletnim - *Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa Priorytet 2 Infrastruktura bibliotek 2016-2020*, w ramach którego Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego dofinansowało zadanie w kwocie 116 100 zł. Dotacja z budżetu gminy wyniosła 38 738 zł, a Rada Sołecka Kątów Rybackich z Funduszu Sołeckiego wyasygnowała na remont 5 000 zł. Impulsem było także internetowe głosowanie w konkursie „CSR - dziesięć na dziesięć”, w którym dzięki licznym głosom wygrano 10 000 zł.

W obu miejscach wejście jest przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku, a tylko w 1 udogodnienie to jest dostępne wewnątrz budynku. W latach 2012 - 2015 liczba książek systematycznie rosła, jednak w roku 2016 widać wyraźny, bo o 9,3% spadek, co może wynikać z dokładnego remanentu woluminów będących w zasobach bibliotecznych.

Biblioteka prowadzi działania w zakresie upowszechniania kultury poprzez m.in. cykliczne spotkania autorskie, organizację konkursów recytatorskich, udział w Narodowym Czytaniu.

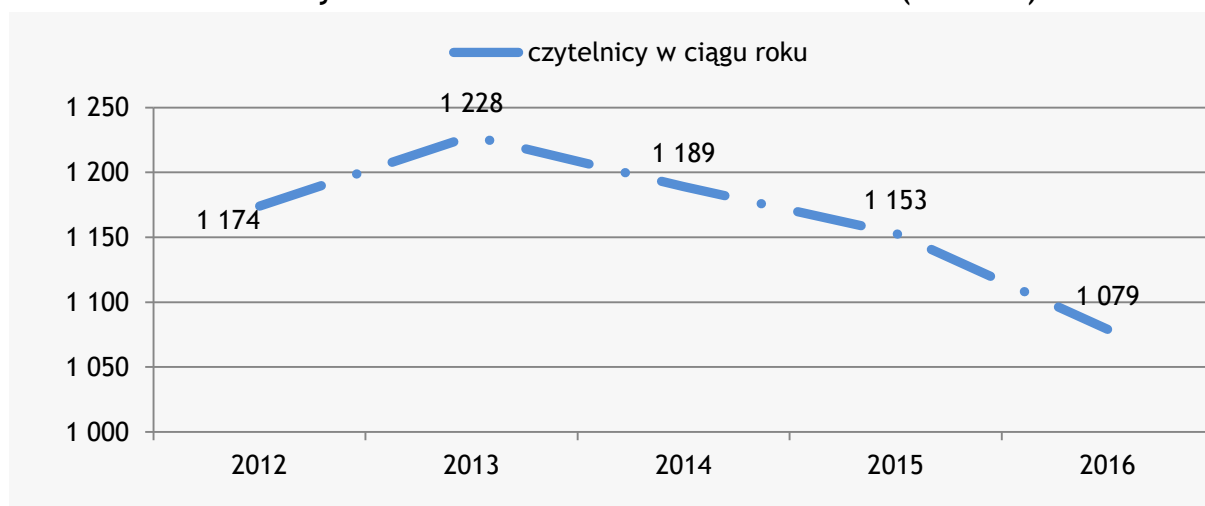
Wykres nr 14.

Liczba woluminów w księgozbiorze biblioteki w latach 2012 - 2016 (BDL GUS)

Wykres nr 15.

Liczba czytelników biblioteki w latach 2012 - 2016 (BDL GUS)

W ostatnich latach spadek liczby czytelników jest stosunkowo dynamiczny - od najwyższego wyniku w 2013 roku, po trzech latach jest to aż o 12,1% osób mniej. Ponadto, wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz w 2016 roku spadły o 19,4% do 13 390 w stosunku do roku poprzedniego. W porównaniu wskaźnik czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Sztutowie jest znacznie wyższy i wynosi 291, podczas gdy w powiecie 198, województwie 162, kraju 158. Na pewno na widoczny proces spadku czytelnictwa nakłada się rozwój atrakcyjnych form komunikacji i nośników audiowizualnych, z których korzystanie staje się coraz bardziej popularne. Jednakże tak

szybki spadek nasuwa konieczność włączenia środków zaradczych i przynajmniej przyhamowania spadku liczby czytelników.

WNIOSKI:

- niezwykle dynamiczny spadek czytelnictwa wymaga włączenia środków zaradczych
- brak ośrodka kultury jest znaczną barierą w dotarciu do kultury na terenie Gminy

VI. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z coraz powszechniej stosowanych metod diagnozy sytuacji, przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad Strategią. Metoda ta łączy analizę wnętrza, jak i otoczenia organizacji oraz badanie szans i zagrożeń, jakie stoją przed Gminą. Opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjścia dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Oparta jest na schemacie kwalifikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

- Wewnętrzne pozytywne - mocne strony;
- Wewnętrzne negatywne - słabe strony;
- Zewnętrzne pozytywne - szanse;
- Zewnętrzne negatywne - zagrożenia.

Mocne i słabe strony traktowane są jako czynniki wewnętrzne, natomiast szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne - umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu Gminy.

Efektem analizy jest określenie celów strategicznych.

Realizując założenia polityki społecznej Gminy Sztutowo należy skupić się na wykorzystaniu szans - mocnych stron wskazanych w czynnikach wewnętrznych. Czynniki zewnętrzne natomiast stwarzają dla polityki rozwiązywania problemów społecznych zarówno szanse, jak i zagrożenia. Czynniki te są elementami rzeczywistości, na które realizator Strategii nie ma wpływu sprawczego. Są to uwarunkowania społeczne, polityczne powodowane ciągłymi zmianami w otaczającym nas świecie. Przedstawiona poniżej analiza SWOT powstała w oparciu o materiały wypracowane podczas spotkań warsztatowych z przedstawicielami instytucji działających na terenie Gminy i różnych grup społeczeństwa.

Obszar I Polityka senioralna

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• aktywne Koło Emerytów i Rencistów • duże wsparcie parafii dla seniorów (wyjazdy integracyjno-religijne, paczki żywnościowe) • wsparcie instytucji dla seniorów: szkoły, przedszkola, biblioteki, świetlice środowiskowe (Dzień Babci, Dzień Dziadka, spotkania opłatkowe, spotkania z książką itp.) • pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w kwestii zabezpieczenia finansowego, wsparcia w załatwianiu różnych spraw i opieki • usługi teleopieki • pomoc sąsiedzka	• brak stałego miejsca spotkań • brak bezpłatnej, specjalistycznej pomocy lekarskiej • brak dziennego domu pobytu dla osób starszych • brak Uniwersytetu III Wieku • brak dostosowania infrastruktury dla osób z niepełnosprawnością (chodniki, wysokie krawężniki) • brak zewnętrznych ścieżek zdrowia - ścieżka rowerowa, siłownie na świeżym powietrzu (1 siłownia jest w Kątach Rybackich i 1 siłownia Grochowo Trzecie) • brak oferty sportowej dla seniorów • brak środka transportu • brak oferty kulturalnej dla seniorów (karnety na imprezy kulturalne) • niewystarczająca liczba zajęć komputerowych dla seniorów • system informowania o tym, co się dzieje w Gminie • brak usług opiekuńczych • karta seniora uprawniająca do zniżek na zakupy i usługi • wolontariat na rzecz seniorów
SZANSE	ZAGROŻENIA
• uruchamianie i finansowanie programów „senioralnych” ze środków zewnętrznych • poprawa komunikacji międzypokoleniowej • utworzenie Dziennego Domu Pobytu • poprawa jakości życia seniorów • rozszerzenie oferty usług dla seniorów • wykorzystanie potencjału środowiska seniorów • koordynacja działań na rzecz seniorów poprzez współpracę różnych podmiotów	• nieumiejętność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i wykorzystania koniunktury na działania w obszarze srebrnej gospodarki • brak opieki nad seniorami spowodowana emigracją młodych ludzi • utrudniony dostęp do usług medycznych i usprawniających dla seniorów • rosnąca liczba osób starszych z niepełnosprawnością • trudna sytuacja finansowa seniorów • niedopasowanie ofert do potrzeb seniorów

Obszar II Szczęśliwa rodzina

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• bardzo dobrze funkcjonujące przedszkola i szkoła• świetlice środowiskowe• kontynuacja oferty zajęć dodatkowych dla dzieci• festyny rodzinne i inne imprezy• bogatsza oferta na festynach rodzinnych poprzez pozyskanie środków• duże wsparcie finansowe GOPS, Caritas• wsparcie pozafinansowe GOPS, asystentów rodzin itp.• integrację rodzin dźwigają placówki edukacyjne, świetlice środowiskowe• Karta dużej rodziny• dobra infrastruktura dla dzieci (place zabaw, „Orlik”, boiska sportowe, trasy rowerowe)• Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych• Zespół Interdyscyplinarny	• oferta półkolonii w okresie letnim i zimowym - zaangażowanie instytucji oraz organizacji pozarządowych• brak żłobka uniemożliwia zapewnienie opieki dzieciom do lat 3• oferta świetlic środowiskowych dla dzieci i rodzin w zakresie organizacji festynów i pikników• transport dzieci z ościennych wiosek na zajęcia dodatkowe• organizacja wyjazdów rodzinnych dofinansowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (rodzice i dzieci)• brak chęci, nawyku wspólnego, rodzinnego spędzania czasu• wzbogacenie oferty usług medycznych (lekarze specjaliści, szczepienia)• zbyt droga oferta dla rodzin - imprezy dla całej wsi• usługi opiekuńcze nad osobami starszymi• brak miejsca WSP tj. Wspólnego spędzania czasu - rodzice i dzieci• transport• brak zaangażowania, umiejętności perspektywicznego myślenia (np. wybór zawodu) - myślenie części rodziców „tu i teraz”• brak ofert pracy, duże bezrobocie• aktywizacja bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, zbyt silne uzależnienie rodzin od pomocy społecznej• brak polityki prorodzinnej (szkoła dla rodziców)• doradztwo zdrowotne• mieszkania socjalne

SZANSE	ZAGROŻENIA
• możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na projekty wzmacniające rodzinę • aktywizacja społeczności lokalnej • poprawa standardu życia rodzin • rozwój asystentury rodzinnej i poradnictwa rodzinnego • wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • skoordynowanie działań dotyczących potrzeb wspierania rodziny • zapewnienie opieki nad dzieckiem od 0 do 3 lat	• wzrastająca liczba rodzin niepełnych, rozwodów, wyjazdy zagraniczne • powielanie dysfunkcyjnego wzorca funkcjonowania rodziny • emigracja zarobkowa • starzenie się społeczeństwa • niedostateczna otwartość rodzin na współpracę • bezrobocie, alkoholizm, przemoc domowa • niewystarczający dostęp do specjalistów • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne • niska świadomość nt. problemów społecznych i możliwości ich rozwiązywania • rozpad rodzin • wzrastająca liczba rodzin niepełnych • rozluźnienie więzi rodzinnych

Obszar III Zdrowie, ekologia, sport, turystyka, transport, promocja

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• istniejąca baza lokalowa dla placówki ochrony zdrowia • obszary chronione Natura 2000, park krajobrazowy, rezerwat, świadome społeczeństwo (segregacja odpadów) • baza sportowa (boiska sportowe, trasy rowerowe w lesie, szlak nordic walking, plaża, Zalew Wiślany) • Muzeum Stutthof • Muzeum Zalewu Wiślanego • stacjonarna i elektroniczna informacja turystyczna • działalność lokalnej organizacji turystycznej • ogromny potencjał drużyny beach soccera - boisko na stadionie, • tradycje sportowe Hemako Sztutowo - działalność drużyn w różnym wieku przez cały rok szkolny	• brak dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej (szczepienia dodatkowe, brak stomatologa w szkole, brak ośrodka rehabilitacyjnego, brak karetki pogotowia stacjonującej bez przerwy) • brak punktów obserwacji przyrodniczej • nieestetyczny, niezachęcający wygląd budynku Informacji Turystycznej, co psuje wizerunek Gminy • brak materiałów promujących Gminę • brak imprez promujących Gminę - koncerty, imprezy sportowe • brak ścieżek rowerowych przy głównych ciągach komunikacyjnych (droga wojewódzka) • brak szkółki żeglarskiej • brak wykorzystania potencjału beach soccera ze względu na brak hali • brak połączenia komunikacyjnego poszczególnych wiosek z Gminą • niewystarczająca ilość siłowni zewnętrznych, skateparku itp. • niewystarczająca promocja Gminy, znikomy udział w targach, spotkaniach • brak wspólnego kalendarza imprez z gminami sąsiednimi • brak oferty sportowej dla dziewczynek (nauka tańca są prowadzone zajęcia taneczne z projektu), zumba, balet, cokolwiek poza piłką nożną i plażową)
SZANSE	ZAGROŻENIA
• położenie geograficzne Sztutowa • moda w społeczeństwie na zdrowy wypoczynek • promocja Mierzei jako najpiękniejszego półwyspu na świecie • powiązanie działań lokalnych w tym obszarze z działaniami sąsiadów • budowanie partnerstw w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień • zdrowsze społeczeństwo	• brak współpracy z innymi gminami z terenu powiatu • niewystarczająca komunikacja publiczna • powielanie złych wzorców • ignorancja społeczna problemów zdrowotnych i uzależnień • niewłaściwe korzystanie z Internetu i innych mediów • możliwość wzrostu przestępczości • demoralizacja małoletnich • niedostrzeżenie problemu uzależnienia od używek, komputera, środków psychoaktywnych przez młodzież

Obszar IV Dzieci, młodzież, edukacja

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• rozbudowana działalność pozalekcyjna szkoły • opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym • dobrze działające świetlice środowiskowe • działające Młodzieżowe drużyny sportowe • opieka nad dzieckiem do lat 3 (Bajakole) • wszechstronna działalność Biblioteki Gminy Sztutowo • aktywna postawa i podejmowanie różnorodnych działań przez placówki edukacyjne o charakterze pozaszkolnym (np. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, zajęcia teatralne i inne w ramach projektów, spotkania z różnymi ludźmi itp.) • wysoki poziom nauczania • wysoki poziom zdawalności i ocen pozyskiwanych na egzaminach zewnętrznych • udział placówek oświatowych w konkursach • realizacja programów stypendialnych • udostępnianie zasobów szkoły w celu organizacji szkoleń dla dorosłych (szkoła języka angielskiego, informatyki) • dobra baza dydaktyczna, doskonała, dobrze wykształcona, zaangażowana, kompetentna kadra • nieustanny rozwój bazy dydaktycznej szkoły (basen, miasteczko rowerowe)	• brak klubów młodzieżowych • utrudniona dostępność do książek w małych wioskach • zbyt mała aktywność młodzieży • brak miejsca, gdzie młodzież mogłaby spędzić czas wolny (Dom Kultury) • brak miejsca do uprawiania nowych sportów (np. skatepark) • niewystarczająca opieka, brak żłobka (opieka dla dzieci 0-3 lat) • brak komunikacji dla dzieci i młodzieży poza godzinami lekcyjnymi • uboga oferta półkolonii dla dzieci dofinansowanych przez Urząd Gminy • brak wyjazdów dla dzieci, taniego transportu z ościennych wiosek • brak dodatkowego wsparcia finansowego świetlic środowiskowych • brak stałego finansowania programów nauki pływania (od projektu do projektu) • brak stałego finansowania projektów związanych ze wsparciem osób dorosłych w edukacji przez całe życie (od projektu do projektu)

SZANSE	ZAGROŻENIA
• kontynuacja pomocy materialnej dla uczniów ze strony Gminy • udoskonalanie różnych form pomocy psychologiczno - pedagogicznej • wspieranie szkoły oraz organizacji pozarządowych w zakresie realizacji form letniego i zimowego wypoczynku • wspieranie działalności świetlic środowiskowych • wczesne dostrzeganie uczniów wybitnie uzdolnionych i stwarzanie im możliwości do dalszego rozwoju • edukacja mieszkańców przez całe życie	• ewentualny spadek dochodów Gminy i zmniejszenie nakładów na oświatę • polityka edukacyjna państwa - brak stabilności i przewidywalności • kształcenie dzieci bez zaszczepiania w nich miłości do miejsca pochodzenia • duże zagrożenie emigracją młodzieży i osób nieznajdujących zatrudnienia • zaprzepaszczenie możliwości rozwoju Gminy i mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych zasobów • marazm i brak perspektyw u mieszkańców skutkujące bezrobociem i wykluczeniem społecznym

Obszar V Aktywizacja społeczności lokalnej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• współpraca między osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie różnych instytucji w Gminie, jak i lokalnych liderów (emeryci, renciści, biblioteki, szkoła, sołectwa, świetlice, Koło Gospodyń) • działalność różnych organizacji pozarządowych w różnych obszarach (Strefa Mocy, STK, Szkolna 13, Towarzystwo Sportowe Mierzei Wiślanej, Caritas) • ciągłe starania o małe i duże granty, co przekłada się na realizację dużych programów i projektów • stałe grupy osób aktywnych • wprowadzenie regrantingu • Fundusz Sołecki	• brak Domu Kultury i lidera, który by go prowadził, aktywizował, integrował • brak transportu na terenie i poza terenem Gminy • brak współpracy między Organizacjami Pożytku Publicznego - brak spotkań, omawiania strategii wspólnych działań z Urzędem Gminy • niski poziom współpracy Urzędu Gminy z organizacjami pozarządowymi i brak chęci przekazywania im zadań do realizacji • wciąż zbyt mała liczba osób aktywnych społecznie • mały odzew na działania organizacji pozarządowych (NGO) • brak zatrudnienia osoby wspierającej i aktywizującej seniorów (np. w ramach SZOK) • brak wsparcia szkoleniowego i motywacyjnego dla sołtysów • niewystarczające wykorzystanie istniejącej bazy (np. puste boiska i place zabaw na Łaszce i w Sztutowie)

SZANSE	ZAGROŻENIA
• pobudzenie społeczności lokalnej do wspólnego działania • zintegrowanie poszczególnych grup społecznych • wykorzystanie zasobów, pasji, umiejętności mieszkańców • budowanie partnerstw przy ubieganiu się o środki zewnętrzne	• napływ mieszkańców niezwiązanych emocjonalnie z Gminą • emigracja mieszkańców w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków do życia • ograniczona komunikacja publiczna • niski poziom wykształcenia obywatelskiego • brak chęci do integracji społecznej wśród mieszkańców • konsumencki sposób widzenia życia społecznego

Obszar VI Kultura

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• świetlice, biblioteka i placówki edukacyjne • stałe imprezy np. Dzień Rybaka, festyny, pikniki przy Wiśle Królewieckiej • dotacje Gminy • „Narodowe Czytanie” • cykliczne spotkania autorskie w Bibliotece	• brak Domu Sąsiedzkiego, Domu Kultury • dofinansowania wyjazdów seniorów do teatru, kina, na wycieczki krajoznawcze • brak współpracy z muzeum (niewykorzystany potencjał muzeum) • brak środka transportu umożliwiającego dostęp do kultury • brak kina letniego • mało imprez kulturalnych poza sezonem letnim • uboga oferta zajęć pozaszkolnych rozwijających talenty i zainteresowania (gra na instrumentach, balet, tańce, robotyka, malarstwo na szkle) • brak promocji i wsparcia osób utalentowanych artystycznie (brak stałych wystaw, brak miejsca i instytucji wspierającej) • brak promocji działań w obszarze kultury różnych osób i instytucji • utrudniony dostęp do druku różnych ulotek, materiałów informacyjnych o ofercie kulturalnej

SZANSE	ZAGROŻENIA
• łatwiejszy dostęp do kultury dla mieszkańców jak również turystów • rozwój zainteresowań działaniami z obszaru kultury wśród mieszkańców • promocja twórczości lokalnej • wychowywanie młodego pokolenia wrażliwego na kulturę i sztukę	• brak chęci i umiejętności w pozyskiwaniu środków finansowych na utworzenie domu kultury / domu sąsiedzkiego • brak źródeł finansowania na prowadzenie placówki kulturalnej • utrudniona promocja zasobów kultury lokalnej wśród turystów

VII. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SZTUTOWO NA LATA 2018 - 2022

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Sztutowo i po spotkaniach warsztatowych z przedstawicielami instytucji, organizacji społecznych i mieszkańcami, przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w Gminie. Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Gminy Sztutowo powinny być obszary: polityka senioralna; szczęśliwa rodzina; zdrowie, ekologia, sport, transport, promocja; dzieci, młodzież, edukacja; aktywizacja społeczności lokalnej; kultura. Każdy z wybranych priorytetów został przełożony na cel strategiczny, który wyznacza szczególny kierunek działań strategicznych. Do każdego celu strategicznego wskazano cele operacyjne podzielone na kierunki działań. Dodatkowo wskazano podmioty wiodące i odpowiedzialne za realizację Strategii. Dokument zawiera także wskaźniki ułatwiające dokonywanie oceny stopnia realizacji Strategii.

Ponadto problemy społeczne, określone w Strategii nie są zjawiskami, które zakończą się w okresie realizacji Strategii. Są to zjawiska ciągłe, które wymagają stałej interwencji. Czas realizacji poszczególnych celów i intensyfikacji działań w danym obszarze warunkowane są jedynie poprzez nasilenia problemów społecznych.

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sztutowo na lata 2018 - 2022 brzmi:

**Gmina Sztutowo gminą zabezpieczającą potrzeby mieszkańców
i dającą szansę wszystkim zrównoważonego rozwoju
społecznego z wykorzystaniem aktywnej polityki społecznej**

Cel strategiczny: Integracja społeczna i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych

Kluczowym problemem ograniczającym pełne i satysfakcjonujące życie osób starszych, w tym niepełnosprawnych są różnego typu ograniczenia. Te ograniczenia mogą mieć różnorodne podłoże: fizyczne, psychologiczne, architektoniczne jak również bariery o charakterze socjalnym. Częstym problemem tej grupy osób jest poczucie samotności, bezsilności oraz brak właściwej opieki i możliwości jej zapewnienia na poziomie zgodnym z indywidualnymi potrzebami. Osoby te wymagają szczególnego, systemowego podejścia rozwiązującego ich problemy dnia codziennego i ułatwiającego im w miarę aktywne funkcjonowanie społeczne, jak również podejmowanie starań w kierunku utrzymania aktywności fizycznej i psychicznej na jak najwyższym poziomie przez jak najdłuższy czas.

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI
Cel 1. Rozszerzenie oferty wsparcia dla osób starszych	1.1. Opracowanie standardów dotyczących świadczenia usług opiekuńczych dla mieszkańców Gminy 1.2. Utworzenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania adekwatnie do potrzeb mieszkańców Gminy 1.3. Kontynuowanie i rozszerzanie wolontariatu na rzecz osób starszych 1.4. Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego osobom starszym	• Liczba świadczonych usług opiekuńczych • Liczba godzin poradnictwa specjalistycznego • Liczba środowisk objęta pomocą wolontarystyczną
Cel 2. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz aktywizacji osób starszych	2.1. Promocja zdrowego stylu życia wśród seniorów (m.in. poprzez dostępną, adekwatną ofertę sportową) 2.2. Promocja i rozwój wolontariatu seniorów, mentoringu, wspieranie powstawania grup samopomocowych i grup wsparcia 2.3. Rozwijanie współpracy i partnerstwa z istniejącym Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Powiecie jak również podejmowanie działań na rzecz utworzenia lokalnego uniwersytetu 2.4. Podejmowanie działań na rzecz utworzenia Dziennego Domu Pobytu 2.5. Opracowanie i bieżąca aktualizacja kalendarza /informatora o ofercie działań aktywizujących dla seniorów w Gminie i Powiecie	• Kalendarz/ informator o ofercie działań aktywizujących dla seniorów • Liczba imprez, działań adresowanych do seniorów

Cel 3. Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej o potrzebach osób starszych	3.1. Inicjowanie, wspieranie i promowanie akcji służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych 3.2. Promocja idei działań w zakresie wymiany międzypokoleniowej	• Liczba przedsięwzięć międzypokoleniowych • Liczba akcji podnoszących świadomość o potrzebach środowiska osób starszych

PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ:

Cel 1.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Koło Emerytów i Rencistów, Świetlice Środowiskowe, Szkolne Koło Caritas, Biblioteka

Cel 2.: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Koło Emerytów i Rencistów, Parafie, Świetlice Środowiskowe, Kluby Sportowe, Sołectwa

Cel 3.: Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Sołectwa, Placówki oświatowe, Biblioteka Publiczna, Kościół, Świetlice środowiskowe

PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet Gminy

Środki z programów zewnętrznych

Obszar II Szczęśliwa rodzina

Cel strategiczny: Wspieranie rodziny w jej funkcjonowaniu

Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi podstawową strukturę każdego społeczeństwa. Sytuacja panująca w rodzinie jest miernikiem tego, co dzieje się w społeczeństwie. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję i przekazywanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. Dlatego kluczowym zadaniem polityki społecznej w Gminie jest rozwijanie skutecznego systemu pomocy dla rodziny w tym dla rodziny z dzieckiem; wspieranie jej w trudnościach życiowych takich jak: niepełnosprawność członka rodziny, choroba psychiczna, szeroko rozumiany kryzys w rodzinie (m.in. przemoc w rodzinie) oraz przyczynianie się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców. Szybka interwencja i działanie u „podstaw” stają się gwarantem rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, jak również ograniczenia skali problemów społecznych i ich negatywnych skutków.

Kolejnym kluczowym zadaniem polityki społecznej jest promocja zdrowego trybu życia mieszkańców, a także prowadzenie profilaktyki oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień. Ograniczenie występowania uzależnień zależy w dużej mierze od kompleksowości udzielonego wsparcia, jego dostępności i wczesnych działań zaradczych. Działania powinny być ukierunkowane zwłaszcza na wczesną profilaktykę uzależnień skierowaną do dzieci i młodzieży celem wykształcenia w nich prawidłowych postaw wobec uzależnień. Osoby uzależnione i ich rodziny powinny mieć dostęp do profesjonalnej pomocy specjalistycznej i zintegrowanego systemu informacji o możliwościach uzyskania wsparcia celem ograniczenia ich fizycznej i psychicznej degradacji.

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI
Cel 1. Wspieranie rodzin w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	1.1 Wspieranie poradnictwa indywidualnego i grupowego 1.2 Propagowanie prawidłowych wzorców rodziny, m.in. szkoła dla rodziców 1.3 Rozwijanie asystentury rodzin adekwatnie do potrzeb mieszkańców Gminy w celu pozostawienia dziecka w rodzinie 1.4 Intensyfikacja pracy socjalnej i poprawa jej efektywności 1.5 Wspieranie finansowe, materialne, specjalistyczne rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji 1.6 Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sztutowo 1.7 Rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin 1.8 Rozwijanie oferty działań środowiskowych dla dzieci i młodzieży 1.9 Wspieranie rozwoju opieki nad dziećmi do lat 3	• Liczba godzin poradnictwa specjalistycznego • Liczba rodzin objętych asystenturą • Liczba przeprowadzonych warsztatów, programów dla rodziców • Liczba działań środowiskowych dla dzieci i młodzieży
Cel 2. Rozwój kompleksowej oferty wsparcia dla rodzin w kryzysie	2.1. Zapewnienie rodzinom w kryzysie wsparcia materialnego, finansowego i specjalistycznego 2.2. Profesjonalizacja działań GZI i GKRPA 2.3. Wzmacnianie współpracy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym 2.4. Udostępnianie informacji nt. postępowania w sytuacjach kryzysowych 2.5. Cykliczne kampanie na rzecz promocji prawidłowych relacji w rodzinie i przeciwdziałania przemocy w rodzinie	• Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego • Liczba zrealizowanych kampanii społecznych • Liczba funkcjonujących form wsparcia
Cel 3. Wspieranie rodzin z osobą niepełnosprawną, w tym z osobą chorą i zaburzoną psychicznie	3.1. Dostosowywanie ilości i jakości świadczonych usług opiekuńczych do potrzeb mieszkańców 3.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych adekwatnie do potrzeb 3.3. Likwidacja barier, w tym architektonicznych służących podnoszeniu jakości życia osób niepełnosprawnych 3.4. Rozwijanie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych	• Liczba godzin usług opiekuńczych • Liczba środowisk objęta wsparciem wolontariuszy
Cel 4. Reintegracja i integracja rodzin	4.1. Tworzenie programów i projektów dla całych rodzin 4.2. Rozwój i promocja Karty Dużej Rodziny 4.3. Organizowanie festynów i imprez rodzinnych 4.4. Podejmowanie działań edukacyjnych, skierowanych do rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	• Liczba zrealizowanych programów i projektów adresowanych do rodzin • Liczba imprez rodzinnych

	zmierzających do powrotu dzieci pod opiekę rodziców	• Liczba środowisk, gdzie nastąpił powrót dzieci pod opiekę rodziców
Cel 5. Wspieranie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwem i bezdomnością	5.1. Wzmocnienie pracy socjalnej z osobami i rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego 5.2. Zapewnienie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej warunków do godnego życia w miarę możliwości finansowej Gminy 5.3. Tworzenie warunków do aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, min. poprzez wykorzystanie instrumentów ekonomii społecznej 5.4. Podejmowanie działań profilaktycznych i informacyjnych na rzecz rodzin zadłużonych i zagrożonych bezdomnością	• Liczba zawartych kontraktów socjalnych • Liczba realizowanych działań
Cel 6. Podnoszenie jakości i standardów usług instytucji pomocy społecznej	6.1. Stałe doskonalenie kadry pomocy społecznej 6.2. Zapewnienie optymalnego poziomu zatrudnienia adekwatnie do zadań z uwzględnieniem specjalistów 6.3. Zapewnienie optymalnych warunków pracy dla kadry pomocy społecznej 6.4. Rozwijanie interdyscyplinarnej współpracy w obszarze realizacji lokalnej polityki społecznej i pomocy społecznej	• Liczba zatrudnionych specjalistów, w tym pracowników socjalnych

PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ:

Cel 1.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Świetlice Środowiskowe, Biblioteka Publiczna, Parafia

Cel 2.: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Świetlice Środowiskowe, organizacje pozarządowe, Parafia

Cel 3.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, Placówki oświatowe

Cel 4.: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Parafia

Cel 5.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe

Cel 6.: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet Gminy

Środki z programów zewnętrznych

Obszar III Zdrowie, ekologia, sport, turystyka, transport, promocja
**Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju Gminy w obszarze
zdrowego, ekologicznego trybu życia i spędzania wolnego
czasu mieszkańców i turystów**

Jednym z zadań lokalnej polityki społecznej w Gminie Sztutowo jest promocja zdrowego, ekologicznego trybu życia mieszkańców, jak również promocja aktywnego spędzania czasu wolnego, z wykorzystaniem wszystkich zasobów lokalnych Gminy. Gmina Sztutowo jest gminą turystyczną mającą duży potencjał krajobrazowy umożliwiającą aktywne formy spędzania czasu wolnego o każdej porze roku. Budowanie świadomości dbania o swój stan zdrowia od dzieciństwa, wprowadzanie zdrowych nawyków jedzeniowych, jak i związanych z aktywnością fizyczną są podstawą do długiego i wolnego od chorób życia. Wartością dodaną jest to, że z infrastruktury adresowanej mieszkańcom, w różnych kategoriach wiekowych, mogą również korzystać turyści, co podnosi atrakcyjność Gminy.

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI
Cel 1. Promocja zdrowego stylu życia	1.1 Podejmowanie działań zmierzających do rozszerzenia oferty i realizacji badań profilaktyczno- zdrowotnych dla mieszkańców Gminy 1.2 Organizowanie kampanii i programów zdrowotnych i profilaktycznych związanych z zachowaniem prozdrowotnym i poprawą zdrowia 1.3 Podejmowanie działań mających na celu utrzymanie i rozwój placówki ochrony zdrowia na terenie Gminy	• Liczba realizowanych kampanii prozdrowotnych
Cel 2. Wspieranie rozwoju działalności sportowej, różnych form kultury fizycznej, aktywnego spędzania czasu wolnego	2.1 Utrzymanie i rozwój bazy sportowo - rekreacyjnej na terenie Gminy (m.in. ścieżki rowerowe i spacerowe, siłownie zewnętrzne, skatepark) 2.2 Podejmowanie działań mających na celu rozwój i promocję beach soccera (w tym budowa hali) 2.3 Stworzenie warunków do organizowania działań sportowych i kół zainteresowań adekwatnych do potrzeb poszczególnych grup wiekowych i płci 2.4 Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz kreowania aktywnego stylu życia 2.5 Kreatywne wykorzystanie położenia Gminy na Mierzei Wiślanej, m.in. poprzez rozwijanie żeglarstwa	• Liczba działań promujących i rozwijających beach soccera • Liczba działających kół zainteresowań dla poszczególnych grup wiekowych

Cel 3. Działania promujące zasoby i potencjał turystyczny Gminy	3.1 Opracowanie i bieżące aktualizowanie map, informatorów o zasobach turystyczno - krajoznawczych i rekreacyjnych Gminy 3.2 Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz kreowania i promocji turystycznego charakteru Gminy 3.3 Nawiązane i rozwijanie współpracy z sąsiednimi gminami w celu podejmowania wspólnych działań w obszarze turystyki i sportu (m.in. wspólny kalendarz imprez) 3.4 Dbanie o dobry wizerunek Gminy (m.in. atrakcyjny punkt informacji turystycznej) 3.5 Promocja produktów lokalnych	• Liczba działań promujących Sztutowo, jako Gminę atrakcyjną turystycznie • Liczba wspólnych przedsięwzięć w obszarze turystyki i sportu podejmowanych z sąsiednimi gminami

PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ:

Cel 1.: Urząd Gminy, Placówki oświatowe, Świetlice środowiskowe, organizacje pozarządowe

Cel 2.: Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Sołectwa

Cel 3.: Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Sołectwa, Placówki oświatowe

PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet Gminy

Środki z programów zewnętrznych

Obszar IV Dzieci, młodzież, edukacja
**Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju i edukacji
mieszkańców Gminy Sztutowo**

Jednym z czynników konkurencyjności Gminy warunkującym rozwój społeczno-gospodarczy i minimalizujący problem bezrobocia jest jakość zasobów ludzkich. O ich jakości decyduje poziom wykształcenia, kwalifikacje zawodowe i wiedza ogólna mieszkańców umożliwiająca szybkie przekwalifikowanie się w toku życia zawodowego. Jest to tzw. mobilność zawodowa. Kształcenie staje się procesem trwającym bezustannie, przez cały okres życia zawodowego. Dlatego jednym z priorytetów jest promocja rozwoju osobistego i ustawicznego kształcenia się, jak również zadbanie o to, aby zagwarantować wszystkim mieszkańcom równych szans w dostępie do edukacji.

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI
Cel 1. Rozszerzenie i podnoszenie jakości oferty edukacyjnej szkoły	1.1 Rozwijanie bazy dydaktycznej i nowoczesnego wyposażenia placówek oświatowych 1.2 Ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli/ kadry placówek oświatowych 1.3 Rozszerzanie oferty edukacyjnej placówek oświatowych poprzez aktywny udział w konkursach 1.4 Organizowanie różnorodnych zajęć pozalekcyjnych adekwatnie do potrzeb dzieci i młodzieży 1.5 Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie bezpłatnego dowozu dzieci na zajęcia pozalekcyjne adekwatnie do potrzeb 1.6 Organizowanie czasu wolnego dla dzieci w okresie ferii zimowych i wakacji letnich 1.7 Pozyskiwanie środków zewnętrznych na podnoszenie jakości edukacji oraz wyrównywanie szans edukacyjnych 1.8 Rozszerzanie współpracy placówek oświatowych z rodzicami 1.9 Rozszerzanie edukacji związanej z regionem 1.10 Wspieranie rozwoju sieci wolontariatu w placówkach oświatowych na terenie Gminy	• Liczba kadry dydaktycznej podnoszącej kwalifikacje zawodowe • Liczba konkursów, w których brały udział placówki oświatowe • Liczba dzieci objętych opieką w okresie ferii zimowych i wakacji • Liczba przeprowadzonych działań adresowanych do rodziców • Liczba godzin edukacyjnych związanych z regionem • Liczba wolontariuszy w placówkach oświatowych

Cel 2. Wyrównywane szanse edukacyjnych mieszkańców	2.1 Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w dostępie do edukacji (stypendia, wyprawki, dożywianie, itd.) 2.2 Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami (GOPS, PUP, NGO, placówki oświatowe, Urząd Gminy) 2.3 Umożliwienie młodzieży przebywającej poza systemem edukacji dostępu do dalszego kształcenia	• Liczba przyznanych stypendiów, wyprawek • Liczba wspólnych inicjatyw w obszarze edukacji
Cel 3. Promocja rozwoju osobistego i ustawicznego kształcenia się	3.1 Organizowanie kursów rozwojowych dla różnych grup wiekowych adekwatnie do potrzeb z wykorzystaniem bazy placówek oświatowych 3.2 Bieżąca promocja rozwoju osobistego i ustawicznego kształcenia się 3.3 Rozszerzanie dostępu do doradztwa zawodowego na wszystkich etapach edukacji szkolnej i pozaszkolnej 3.4 Promocja czytelnictwa 3.5 Zwiększenie dostępności do zasobów lokalnej biblioteki 3.6 Organizowanie warsztatów, spotkań edukacyjnych dla wszystkich kategorii wiekowych, m.in. w celu zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu	• Liczba zrealizowanych kursów rozwojowych • Liczba zrealizowanych godzin doradztwa zawodowego • Liczba osób korzystających z lokalnej biblioteki

PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ:

Cel 1.: Urząd Gminy, Placówki oświatowe, Świetlice Środowiskowe, Biblioteka Publiczna, organizacje pozarządowe

Cel 2.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki oświatowe, Świetlice środowiskowe, Biblioteka Publiczna, organizacje pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy

Cel 3.: Urząd Gminy, Koło Emerytów i Rencistów, Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet Gminy

Środki z programów zewnętrznych

Obszar V Aktywizacja społeczności lokalnej
**Cel strategiczny: Wzmacnianie integracji i aktywności społecznej
mieszkańców Gminy Sztutowo**

Istotnym zadaniem jest integracja społeczna środowiska lokalnego. Do trudnych problemów społecznych można zaliczyć niską aktywność społeczną mieszkańców. Pełnienie przede wszystkim roli biorycy, małe chęci do aktywności społecznej jak również niewielka liczba liderów. Niska aktywność społeczna przekłada się na nawarstwianie wielu problemów społecznych, takich jak: rozluźnione więzi lokalne, duża anonimowość, brak pomocy międzysąsiedzkiej, niewielka liczba organizacji pozarządowych chętnych do wspierania samorządu lokalnego w realizacji jego zadań lub też gotowych do ich przejmowania.

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI
Cel 1. Budowanie tożsamości lokalnej	1.1 Wspieranie działań integrujących społeczność lokalną 1.2 Promowanie dobrych praktyk społecznych i obywatelskich 1.3 Budowanie tożsamości lokalnej 1.4 Podejmowanie działań na rzecz wyłonienia miejsc integracji społeczności lokalnej	• Liczba działań mających na celu integrację społeczności lokalnej
Cel 2. Tworzenie warunków do wspierania aktywności społecznej mieszkańców	2.1 Promowanie i wspieranie rozwoju wolontariatu (młodzieżowego, senioralnego) 2.2 Promocja i zawiązywanie partnerstw międzysektorowych (instytucje Gminy i NGO) 2.3 Wypracowanie modelu współpracy pomiędzy instytucjami Gminy a NGO, kierując się zasadą pomocniczości 2.4 Podejmowanie działań i wsparcie merytoryczne dla NGO m.in. w pozyskiwaniu środków zewnętrznych 2.5 Wspieranie rozwoju rad sołeckich, m.in. poprzez wykorzystanie funduszu sołeckiego 2.6 Tworzenie warunków do optymalnego wykorzystania lokalnych zasobów infrastrukturalnych (m.in. świetlic wiejskich, boisk, itp.), w celu aktywizacji mieszkańców Gminy	• Liczba kampanii promujących wolontariat • Liczba zawartych partnerstw międzysektorowych • Wielkość pozyskanych środków zewnętrznych w partnerstwie Gmina - NGO • Wysokość kwot przekazywanych dla NGO przez Gminę na realizację działań

PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ:

Cel 1.: Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Biblioteka Publiczna, Świetlice środowiskowe

Cel 2.: Urząd Gminy, Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Świetlice środowiskowe, Sołectwa, Biblioteka Publiczna

PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet Gminy

Środki z programów zewnętrznych

Obszar VI Kultura
Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju w obszarze kultury

Nieczęsto się zdarza, aby Gmina w dokumencie strategicznym stawiała sobie cel związany z rozwojem w obszarze kultury. Działania kulturowe mają mieć dwojakie znaczenie. Po pierwsze ma być czynnikiem wpływającym na budowanie tożsamości lokalnej, integrującym mieszkańców podczas tworzenia kultury, jak również podczas jej konsumowania. Drugim ważnym aspektem jest rozwijanie, promowanie działań kulturowych o charakterze lokalnym. Niezbędną podstawą do realizacji tych założeń jest miejsce integrujące, scalające te działania.

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI
Cel 1. Promocja, rozwój działań w obszarze kultury	1.1 Organizowanie i promocja działań kulturalnych w Gminie, w tym imprez cyklicznych 1.2 Optymalne wykorzystanie zasobów i potencjału Gminy w celu rozwijania i promowania działań w obszarze kultury 1.3 Wspieranie i promowanie lokalnych artystów na terenie Gminy i poza nią 1.4 Organizowanie kursów, warsztatów artystycznych adekwatnie do potrzeb mieszkańców 1.5 Wspieranie udziału w działaniach kulturowych poza terenem Gminy	• Liczba działań kulturalnych realizowanych na terenie Gminy • Liczba warsztatów, kursów artystycznych
Cel 2. Budowanie partnerstw na rzecz rozwoju kultury	2.1 Rozwój współpracy między instytucjami, organizacjami z terenu Gminy i Powiatu na rzecz kultury i w pełni wykorzystania zasobów lokalnych	• Liczba wspólnych przedsięwzięć promujących rozwój kultury lokalnej
Cel 3. Rozwój infrastruktury służącej działaniom kulturowym w Gminie	3.1 Podejmowanie działań mających na celu utworzenie gminnej placówki kulturalnej i zabezpieczanie środków na jej funkcjonowanie i rozwój	

PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ:

Cel 1.: Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Świetlice, Sołectwa, Biblioteka Publiczna, Placówka kulturalna

Cel 2.: Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Świetlice, Sołectwa, Biblioteka Publiczna, Placówka kulturalna

Cel 3.: Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Placówka kulturalna

PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet Gminy

Środki z programów zewnętrznych

VIII. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SZTUTOWO NA LATA 2018 - 2022

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sztutowo na lata 2018 - 2022 nie stanowi zbioru zamkniętego, wraz z rozpoznawanymi potrzebami możliwe jest projektowanie nowych przedsięwzięć będących odpowiedzią na aktualne wyzwania.

Strategia jest dokumentem programującym życie społeczności lokalnej, dlatego też w sposób zamierzony została sformułowana na takim poziomie ogólności, aby była elastyczna i stwarzała możliwości dostosowywania realizowanych w oparciu o nią działań do zmieniających się zjawisk i problemów społecznych oraz zmian przepisów prawa, które wyznaczają obszary interwencji w polityce społecznej.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie wdrażania i realizacji założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sztutowo na lata 2018 - 2022 jest głównym warunkiem realizacji celów określonych w tym dokumencie. Monitoring ten służyć ma systematycznej ocenie realizowanych działań, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami strategicznymi. Z upływem czasu istotnym działaniem będzie ocena założeń, które mogą się dezaktualizować w związku ze zmianami sytuacji gminy, powiatu, regionu i kraju, a które mogą pojawić się na przestrzeni czasu obowiązywania Strategii. W przypadku takich zmian konieczna będzie modyfikacja kierunków działań. W celu prowadzenia stałego monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sztutowo 2018 - 2022, Wójt powoła Zespół do spraw Strategii. Zespół składał się będzie z przedstawicieli władz samorządowych, pracowników ośrodka pomocy społecznej, przedstawicieli instytucji oświatowo - kulturalnych oraz organizacji pozarządowych. Zespół będzie prowadzić monitoring w zakresie rzeczowym i finansowym. Rzeczowy monitoring będzie obejmował analizę danych i zasobów związanych z realizacją założeń strategicznych. Monitoring finansowy będzie natomiast obejmować analizę danych finansowych wykorzystanych w celu realizacji założeń Strategii.

Monitoring dokonywany będzie raz na rok.

Zgromadzone dane i wnioski po przeprowadzeniu monitoringu Zespół przekaze Wójtowi, Radzie Gminy Sztutowo oraz mieszkańcom. Informacje te zostaną zamieszczone na stronie internetowej Gminy.

Monitoring realizacji Strategii umożliwi dokonanie okresowych analiz i oceny skutków wdrażania zadań dla życia społecznego Gminy. Samorząd Gminy Sztutowo, organizujący i koordynujący współpracę wszystkich partnerów uczestniczących w realizacji Strategii, będzie miał możliwość modyfikowania i korygowania działań, odpowiednio do zmieniających się warunków i możliwości.

X. SPIS TABEL I WYKRESÓW

- Tabela nr 1. Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w latach 2014 - 2016 (sprawozdania GOPS)
- Tabela nr 2. Dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2013 - 2016 (BDL GUS)
- Tabela nr 3. Stypendia szkolne (liczba uczniów szkół podstawowych, uczniów gimnazjum, uczniów szkół ponadgimnazjalnych) w latach 2013 - 2016 (dane własne)
- Tabela nr 4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi na podstawie Programu w latach 2013 - 2016 (sprawozdania)
-
- Wykres nr 1. Liczba mieszkańców Gminy Sztutowo w latach 2012 - 2016 (Źródło: BDL GUS)
- Wykres nr 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Sztutowo w latach 2012 - 2016 (Źródło: BDL GUS)
- Wykres nr 3. Urodzenia żywe, zgony, przyrost naturalny i saldo migracji na 1 000 osób wśród mieszkańców Gminy Sztutowo w latach 2012 - 2016 (Źródło: BDL GUS)
- Wykres nr 4. Prognoza liczby mieszkańców powiatu nowodworskiego w podziale na funkcjonalne grupy wiekowe (Źródło: BDL GUS)
- Wykres nr 5. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012 - 2016 (OZPS)
- Wykres nr 6. Typologia rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2015 - 2016 (OZPS)
- Wykres nr 7. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według płci w Gminie Sztutowo w latach 2012 - 2016 (BDL GUS)
- Wykres nr 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2014 - 2016 (OZPS)
- Wykres nr 9. Liczba procedur „Niebieska karta” w latach 2013 - 2016 (sprawozdanie GOPS)
- Wykres nr 10. Kwota odpłatności gminy za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2012 - 2016 (OZPS)
- Wykres nr 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii w latach 2014 - 2016 (OZPS)
- Wykres nr 12. Liczba dzieci, w tym liczba dzieci dowożonych w Przedszkolu Publicznym w Sztutowie w latach 2013 - 2017 (dane własne)
- Wykres nr 13. Liczba uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w Sztutowie w latach 2012 - 2016 (BDL GUS)
- Wykres nr 14. Liczba woluminów w księgozbiorze biblioteki w latach 2012 - 2016 (BDL GUS)
- Wykres nr 15. Liczba czytelników biblioteki w latach 2012 - 2016 (BDL GUS)